

amarazene. egyeshangv. avaji gitártrió. 21: Ro- Rádiózenekar. t. Mozart, Puccini, Gou dalegylet. jazz.

niului Cluj.

NUNT

publică a doua licitatie scris inchise si sigilata imobilului sau de 4 din str. Nr. 821 teritoriului de cca. 1733 a construită o clădire de camere si bucătărie, vniță.

inea in conformitate in legea Contabilității 18 Iunie 1931 orele Comisiei de licitații

a ofertelor lor, con- ne la mâna Presedin- arantie provizorie in te garantate de stat, suma oferită drept

licitație se pot vedea lui economic.

1931.

ia Municipiului Cluj.

rdetése

ארט

us 17-én Reg. Ferd- Elsőrendű házikosz- ra is. Pontos kiszol- felvesszünk. Szives utsch.

garnitura

משנית ש

ókarban levő hasz- s, hogy jó és olcsó k Kaszner Benja- címre küldendők.

eres értelmű, egész- vézést, három nyelv- fiatalember. Szives a kérem.

ch Böske kézimunka- ucca 16.

sza kapható: fűszer- en és a Wald pász- tr. T. Vladimirescu- men u.) Telefon 11-87 szállítok. Friss sütés!

és vilányserelő, ház- ren állást keres sze- es megkeresést a ki-

lis fiatalember tex- ártás, szerény fize- vétetik. Frank Emil

s, fűszer (üvegezés- eres. Címet Szamos- árra kérek.

1 liter 14 és 16 lej, nand (v. Ferenc Jó- Aranysas udvarán.

bráló gépet és lemez- endelsohnné, Papp u.

vegetáriánus étterem- kai u.) 2. alatt má- th Jenőné vezetése

fejű kóser tehén és egy tehéntől fejt Schwartz Ignáéé en. Reg. Ferdinand

XIV. ÉVF. * 110. SZAM Cluj—Kolozsvár, 1931 május 19 Kedd

T plati No. 329

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Str. Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 18. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 600 lej Negyedévre 320 lej Egy hónapra 110 lej

KULFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 10 dollár Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénzzem)

Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

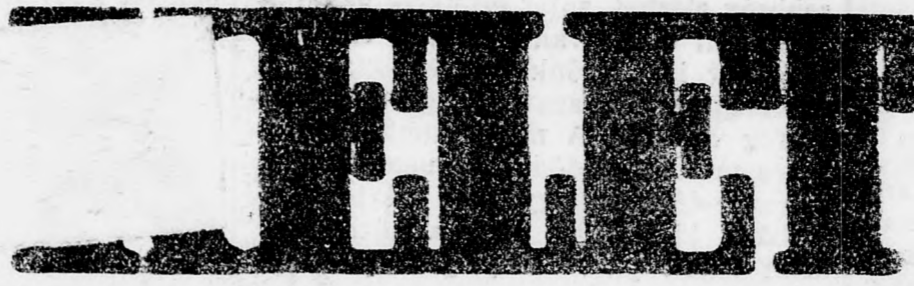
Az U és I Cikkforrás

Di Kámásottor Robert

budapest

Diszter 2 11 e 8

Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET, az erdélyi zsidóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesítse kötelességét

Í Z E S S E pontosan előfizetését!

A Zsidó Pártért!

Soha még az ország zsidósága nem tekintett oly feszült érdeklődéssel a választások kimenetelére, mint most. Nem az érdeklő az ország zsidóságát, hogy a kormány milyen eszközökkel, milyen arányban fogja a többséget biztosítani magának a közelgő választásokon, — de érdeklő, hogy milyen lesz a zsidóság első nagy politikai erőpróbiájának kimenetele.

Minden zsidó ajkán ott él a kérdés: el fogja-e érni a Zsidó Párt listája a parlamentbe való bejutáshoz szükséges szavazatszámot? Mindenki tisztában van ugyanis azzal, hogy nagyon rövid volt az idő, amely a Zsidó Pártnak rendelkezésére állott ahhoz, hogy szervezeit mindenütt a legmegfelelőbb módon építse ki s hogy felsorakoztassa az urnák mögé az országnak minden egyes zsidó választóját.

Holott ez a kérdés nem lesz kérdés s az eredmény nem lesz kétséges, ha minden egyes zsidó át fogja érezni azt a felelősséget, amely reá hárul ezeken a választásokon s ha gondolni fog azokra a következményekre, amelyek a választás eredményeképpen őt is érdeklik. A zsidóság egyetlen reménye az önálló zsidó lista köré összpontosul, mert a zsidó lista sikere fogja egyedül megadhatni a lehetőséget arra, hogy a zsidó érdekek ne maradjanak szószóló nélkül a törvényhozás házaiban s hogy a zsidó panaszok, a zsidó szenvedések, a zsidó sérelmek méltó módon nyerjenek kifejezést a zsidóság autentikus képviselőinek ajkain. Ebből a szempontból tehát minden egyes zsidónak tudnia kell, hogy a választásokkal kapcsolatos magatartásában minden cselekedetért felelősséggel tartozik nemcsak önmaga, hanem az egész zsidó közösség számára.

A Zsidó Párt vezetősége lázasan dolgozik a zsidó tömegek megszervezésén. A zsidóság vezetőinek szava azonban technikai okokból nem tud mindenkihez eljutni. Azok, akikhez ezek a sorok eljutnak, érzézik magukat a zsidó sors és a zsidó érdekek letéteményeseinek. Lelkiismeretük szavára és a zsidóság vezetőinek felhívására hallgatva, nemsaját személyükkel szembeni kötelességüknek tegyenek eleget, amelyek talán kimerülnek a választói igazolvány kiváltásában és a zsidó listára való leszavazásban, hanem ezenfelül figyelmeztessenek minden zsidót, akivel csak érintkezésbe jönnék, a zsidó kötelesség teljesítésére.

Nincs sok veszteni való idő már. Az ajtókon kopogtat a választás napja. A választás, amely érettségi vizsgája lesz a romániai zsidóság szolidaritásának, öntudatának és politikai képességeinek. Nem egy-két mandátumról lesz szó a közelgő választásokon, hanem

A Zsidó Párt diadalmas zászlóbontása Bukarestben

Ezrekre menő tömeg veti részt a Zsidó Párt bukaresti tagozatának választási propaganda-gyűlésén. A választási propaganda meglehetősen lanyhán folyik, ezzel szemben a kormányterror már teljes erővel nyilatkozik meg az összes országrészekben

Sortüz Mezőtelegden dr. Rozvány Jenő letartóztatása miatt

Bucuresti-Bukarest, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország összes részeiből befutó jelentések arról számolnak be, hogy a választási propaganda meglehetősen lanyhán folyik. Ez a lanyhaság elsősorban azzal magyarázható meg, hogy a liberális megyei tagozatok nem lelkesednek túlságosan a kormánylistákért, a nemzeti parasztpárt viszont két és fél évi nehéz kormányzás után sehol sem talál jó talajt propaganda tevékenysége számára. A parasztság az ország összes részeiben közönyösen viselkedik és miután kiábrándult az összes pártokból, amelyek egymást kölcsönösen lecsirkefógták az idők során — most már nem lelkesedik senkiért. Az általános prognózis szerint a kormány biztosítani tudja a maga számára a 40 százalékos, viszont teljesen bizonytalan, hogy a többi pártok milyen arányszámban fognak a választási osztzkodásban résztvenni.

Az eseményekről szóló tudósításunkat alább adjuk:

A Zsidó Párt bukaresti zászló bontása

Bucuresti-Bukarest, május 18. Az Országos Zsidó Párt bukaresti tagozata vasárnap délelőtt gyűlést tartott a Tomis-teremben, amely egyike a főváros legnagyobb befogadóképességű termeinek. A terem szufolóságig megtelt a zsidóság minden rétegét képviselő érdeklődőkkel. A gyűlést dr. Bauberger a bukaresti tagozat elnöke nyitotta meg. Közvetlenül ezután lépett be a terembe dr. Stern Adolf, a párt ősz díszelnöke, akit az egybegyűltek percekig tartó tomboló ünnepléssel fogadtak. Stern Adolf azonnal szöszlőre emelkedett és könnyes szemekkel köszöntö meg a fogadtatást.

Elmondotta, hogy életének még megmaradt szikráit a Zsidó Párt szolgálataiba akarja állítani, mert ebben látja egy régi álmát megvalósulni. Stern Adolf rámutatott arra, hogy annak idején ő alapította meg az Uniunea Evreilor Pámántenit, azzal a céllal, hogy a zsidók egyenjogúsítását kiharcolja. Ez meg is történt, a szervezet pedig átalakult UER-ré. Ez már nem volt az a harcos szervezet, amely bátran szállt sikra zsidó jogokért. Emiatt kilépett az UER-ből.

Dr. Fischer Tivadar politikai beszámolója

A következő szónok dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke volt, akit ugyancsak melegen fogadott a terem.

népiségünk, gazdasági, szociális és kulturális érdekeinek védelméről, vallásunk megóvásáról. Bármilyen felfogást valjón tehát az olvasó, bármilyen réteghez is tartozzon, elemi kötelessége az, hogy végrehajtsa az idők parancsát és minden külön felhívás nélkül álljon be azoknak a sorába, akik a

Fischer Tivadar dr. ismertette a párt megalakulásának történetét, rámutatott arra, hogy az UER többiben is visszautasította a zsidóság által felajánlott békejobbot. A zsidóság számára egyetlen ut maradt hátra: az önálló lista, amelynek győznie kell.

Dr. Singer, Misu Benvenisti és mások felszólalásai után nagy lelkesedés közepette ért véget a gyűlés, amely azt bizonyította, hogy a régi királyság zsidósága is a Zsidó Párt felé orientálódik, annál is inkább, minthogy a mód, ahogy a kormány az UER-rel elbánt, azt bizonyította be, hogy a zsidó lakosság méltóságát csak öntudatos és gerinces politikával lehet megvédeni.

Az UER egyébként mosakodni igyekszik az elszünetelt csunya fiaskóért és nyilatkozatot tett közzé, amelyben elmagyarázza a paktum felborulásának történe-

tét. A nyilatkozat igen szomorúan dokumentálja azoknak a mentalitását, akik az UER élén állanak. E nyilatkozat szerint ugyanis az UER nem fogadhatta el a jelölőlisták utolsó helyeit, miután „más lakosságoknak” jobb helyet és több mandátumot biztosított a kormány. „Lakosság” alatt a kisebbségeket és ezek között is a szászokat érti a nyilatkozat. Nos, a szászok éppen azért kaptak több mandátumot, mert nyiltan „kisebbségnek” vallják magukat és az UER-rel éppen azért lehetett így elbánni, mert csak „lakoságnak” tekintti magát. Az ellen azután tiltakozni fog Románia zsidósága, hogy a paktum felborításával kapott pofont az UER — az egész zsidó lakosságra próbálja áttolni és úgy tekinteni a dolgot, mintha nemcsak az UER-t, hanem az egész zsidóságot érte volna ez a pofon. A nyilatkozat egyébként a következőképpen hangzik:

Az Uniunea gyászjelentése

Öfelsége és miniszterelnökének ama felhívására válaszolva, hogy olyan parlament alakuljon, amely az összes áramlatokat, érdekeket és lakosságokat képviseli, az UER kartellt kötött a kormánnyal, a melyben nyolc biztos mandátumot tartottak fenn számára, ötöt a képviselőházban és hármat a szenátusban.

Tekintettel arra, hogy a kormány felbontotta a kartellt az UER-rel azon a címen, hogy az UER ultimátumszerűen több mandátumot és más feltételeket követelt, mint aminők a megállapodásban le lettek szövege; miután pedig megállapítást nyert, hogy a kormányt tévútra vezették, mert egy ilyen ultimátum a valóságban nem létezik, elhatározták, hogy mégis fenntartják a kartellt.

Tekintettel arra, hogy a jelöltek listájának összeállításánál az UER-nek négy helyet tartottak fenn a kamarában: az utolsó helyet, a kisenevi, csernovici és radauti és az utolsóelőtti helyet a hotini listán, ezenfelül pedig négy helyet a szenátusban: egyet Storojinetben, a másik hármat pedig a szatmári, kahuli és izmaeli központi tanácsosok szenátorválasztásán; figyelembe véve azt, hogy ez a javaslat látszat szerint tiszteletben tartotta a meg egyezést, a valóságban azonban annak flagráns megszegését jelentette, minthogy biztos mandátumok alatt technikailag csak a lista első felén szereplő jelöléseket lehet érteni;

figyelembe véve végül, hogy bármennyire is biztos lett volna néhány ezekből a mandátumokból, a zsidó lakosság fölösleges megsértését jelentette az, hogy a régi királyságban egyetlen mandátumot sem ajánlottak fel neki, a többi országrészekben pedig az utolsó helyet a listán, annál is inkább, minthogy más lakosságoknak, amelyek számban egyenlők, sőt kisebbek, kétszer annyi mandátumot ajánlottak fel és a listák vezetőhelyein, az UER sajnálja, hogy ezen, a megegye-

zés tiszteletbentartásával és a zsidó lakosság méltóságával inkompatibilis magatartással szemben kénytelen volt lemondani a kormány listáin való jelöltekről s visszavenni akciözabadságát.

Bucuresti-Bukarest, május 18. Az egész országban arról érkeznek jelentések a kormányhoz, hogy a megyei tanácselnökök és az állandó bizottságok nem hajlandók átadni hivatalukat a politikai prefektusoknak. A tulceai és a temestorontalmegyei tanácsosok olyan értelmű hivatalos határozatokat hoztak, amelyekben leszögezik, hogy csakis abban az esetben hajlandók átadni helyüket, ha a mai törvényes helyzetet az alkotmány értelmében ugyancsak törvény útján fogják megváltoztatni.

Választási incidensek A belügyminisztériumhoz már kezdenek befutni a választási incidensekről szóló jelentések is. Bazargic állomáson három nemzeti parasztpárti képviselő az állomáson tartózkodó georgista kortések megtámadtak. A három volt képviselő visszamenekült a vasuti fülkébe, mire a tömeg kövekkel bevverte a fülke ablakait. Geoorceanu nemzeti parasztpárti vezető erre revolverrel többször levegőbe lött, hogy a tömeget elriassza.

Lázár Illés volt máramarosi képviselő táviratilag panaszkodott a belügyminisztériumnak arról, hogy Izaszaesal közsgében letartóztatták. A távirat szerint Máramarosban ostromállapot van és borzalmas terror uralkodik.

A mezőtelegdi sortüz Mezőtelegden ma délelőtt letartóztatták dr. Rozvány J. nőt, a dolgozók blokkjának listavezetőjét. Az egybegyűlt tömeg tiltakozott a letartóztatás ellen és követelte Rozvány szabadlábra helyezését. A hatóság emberei nem tettek eleget a felhívásnak, mire a tömeg fenyegető magatartást kezdett tanusítani. A kirendelt csendőrsztag sortüzet adott a levegőbe és ezzel sikerült a tömeget szétszlatni.

hogy ezekben a sorsdöntő napokban a zsidó nép történelmi sorsának nagykövete és jobb jövőjének letéteményese. Aki nem teljesíti kötelességét, aki nem érti meg a mai zivatáros idők világos parancsát, az nemcsak önmaga ellen vét, hanem a közösség ellen is, amelyhez tartozik.

Mi az igazság a szovjetországi zsidó kérdésben?

Teljes kudarcba fulladt a birodidsáni zsidó köztársaság

Az orosz kommunista újságírók is a legnagyobb felháborodás hangján írják a birodidsáni „telepítésről“

A pusztítási folyamat erősebb a zsidóság között, mint a produktivizálás eredménye

Berlin, május 18. A németországi zsidó kommunisták az utóbbi időben erős kampányt indítottak annak bizonyítására, hogy Szovjet-Oroszország az egyetlen állam, ahol a zsidó gazdasági és nemzeti problémát maradék nélkül és a lehető legjobb módon oldották meg.

A „Der rote Aufbau“ című, havi folyóiratban Regina Ruben cikket írt a zsidó kérdés megoldásáról és Otto Heller ugyanerről a témáról előadásokat tartott. Ugy Ruben asszony, mint Heller Otto a tényeket erősen túlozva és fantasztikus számokat felsorakoztatva bizonyították, hogy Oroszország ma valóságos paradicsoma a zsidóságnak.

Kik hajtották végre a zsidók egyenjogusítását

Ezzel szemben számosan azok közül, akik kint jártak Oroszországban, most a berlini zsidó lapokban közlik a való tényállást.

A zsidók jogi helyzetéről Szovjet-Oroszországban különböző szovjetbarát cikkek olvashatók, hogy az egyenjogusítást Oroszországban a bolsevikiek teremtették meg. Ezzel szemben az igazság az, hogy a cári uralkodó és a szovjet-rezsim között volt egy nyolc hónapos demokratikus rendszer, amely rövid fennállása alatt maradék nélkül végrehajtotta az orosz zsidóság polgári emancipációját. 1917. április 4-én, tehát hét hónappal a bolsevik forradalom előtt, az ideiglenes orosz kormány kiadta a zsidó egyenjogusításról szóló törvényrendeletet. A bolsevik forradalom tehát az orosz zsidókat már nem mint másodosztályú állampolgárokat találta, hanem mint az ország teljes jogú polgárait. El kell ismerni ugyan, hogy a szovjet-kormány a maga részéről a zsidó egyenjogusítást sok tekintetben megszüldítette és elismerte a zsidó lakosság jogait saját nemzeti kulturájára. Jiddis iskolákat szerelt fel, jiddis ipari szakiskolát léptetett életbe, sőt jiddis nyelvű főiskolák is működnek állami támogatással. A héber mint oktatási nyelv, valóban el van tiltva és csak a főiskolákon tanítják a hébert tudományos módszerekkel. Igaz az is, hogy a szovjet-kormány propagandisztikus és közgazdasági uton energikusan harcol az antiszemitizmus ellen.

Jogfosztott zsidók

Az antiszemitizmus elleni harcra pedig fájdalom, szükség van, mert az antiszemitizmus immár olyan rétegekbe is behatolt, amelyek eddig meg voltak kímélve ettől a mélytől: az orosz intelligencia és a munkásság-köreibe. Most ezek is részben antiszemiták. Holott a zsidóság, amelynek igen nagy hányada jogfosztott azért, mert valamikor kereskedők voltak. Szovjet-Oroszországban ugyanis szavazati joga csak annak van, aki legalább öt éves produktív munkára nézhet vissza. A zsidóság különleges szociális rétegeződése miatt relative sokkal több a szavazati jogától megfosztott egyén, mint más nemzetiségeknek. 1929-ben a nemzsidók közül 4-6 százalék esett el szavazati jogától, a zsidók közül azonban 40 százalék. Voltak városok, ahol a zsidó lakosságnak több mint a fele nem szavazhatott. Pedig ezek nem voltak sem kapitalisták, sem bankárok, sem földbirtokosok, sem nagyiparosok, sem nagykereskedők, akiket a szovjet-rezsim állandóan támad, hanem apró kereskedők és iparosok, akik alig tudják megkeresni a mindennapi betevő falatot. „Bünük“ az, hogy valamikor kereskedtek, vagy bémunkásokkal dolgoztak.

Tudni kell, hogy Oroszországban szavazati jogtól megfosztva lenni jelenti a gazdasági megfosztottságot is. Az olyanok nincsen joga arra, hogy munkát keressen, gyermekét sem küldheti szakmai iskolába, kenyérjegyet nem kap. Csak 1930-ban engedték az orosz kormány némileg a zsidóra vonatkozó drákói rendszabályokat. De így is husz százaléka a zsidó lakosságnak jogfosztott és irtózatossá gazdasági nyomorban él.

A „Komset“ munkája

Néhány évvel azelőtt a kormány a zsi-

dóknak a falvakban való letelepítése céljából megalakította a „Komset“ bizottságot, amelynek később az is feladatai közé tartozott, hogy a zsidókat vezesse át az iparba. Kétségtelen, hogy ebben a kormányban bizonyos jóindulata nyilvánult meg és sok helyen ebben a tekintetben sikereket is értek el. A zsidó kolonizáció némely helyen bebizonyította a zsidók nagy produktivitására hajló képességeit a mezőgazdaságban. A zsidó iparosok is közmegelegedésre dolgoztak és különösen a nagyiparban tűntek ki, ahol igen fontos pozíciókat bíztak rájuk. 1926-ban 146 ezer zsidó munkást állítottak be különböző üzemekbe és ez a szám négy év óta jelentősen emelkedett, de semmiképpen sem olyan arányokban, mint ahogy azt a kommunista propaganda feltüntetni szeretné.

A zsidók kolonizációját 1930-ig a „Komset“ irányította. Átlagban évente három ezer zsidó családot lehetett kolonizálni különböző vidékeken. Ezeknek a kolóniáknak a sorsa azonban a mezőgazdasági kollektivizálás révén nagyon rosszabbodott.

Néhány zsidó gazda ügyességével és mérhetetlen szorgalmával kicsiny vagyonra tett szert és már is „kuláknak“ tekintették őket és elkobozták vagyonukat.

Biro Bidsán — a zsidó pokol

Legkétségbeejtőbb azonban a birodidsáni kolonizáció. Az eredeti tervek szerint öt év alatt erre a területre tízezer zsidó családot kellett volna letelepíteni. Három évi munka után azonban mindössze 2600 lelket lehetett behozni erre a területre, közöttük kézművesek és traktor-vezetőket és kőműveseket. A mezőgazdasági viszonyok ezen a területen leirhatatlanul rosszak. A klimatikus viszonyok, a gnusz nevű mérges légy, az országrész teljes elhanyagoltsága problematikussá teszik egyáltalán azt, hogy ezen a területen valamit is lehessen csinálni. Tekintélyes orosz közgazdászok kilátástalannak látják az egész vállalkozást, ugyanakkor, amikor a külföldön dicshimnuszokat zengenek róla szóban és írásban. Hatvan százaléka a telepéseknek

Pöstyén

a reumások világfürdője,

ahol a beteg magában az eredeti forrásban fürdik. A természetes iszapmedencékkel egybeépültek: THERMIA PALACE luxusszálló, CYRILL gyógyház (a központosítálynak) és PRO PATRIA népszanatórium. Jutányos elhelyezkedés, átalánykurák, mindennemű sport és szórakozás. Felvilágosítás: APOSTOL gyógyszerár, Lukács Ferenc gyógyszerár, Cluj. Vezérképviselő Románia részére Singer László gyógyszerész, Timisoara II. Str. Saguna 8. szám.

már eddig visszavándorolt. Az Agro-Joint nagyon jól van informálva az állapotok felől és már évek óta nem támogatja ezt a letelepítési akciót, hanem a tízmillió dollárt, amelyet erre a célra összegyűjtetni kíván, a Krimben és Ukrajnában való zsidó telepítés céljaira akarja fordítani.

Szovjetország zszurnalisták, akik Biro-Bidsánban jártak, a felháborodás hangján írják erről a „telepítésről“. Méretetlen piszok mindenféle, a barakkok olyanok, hogy fegyenceket sem zárnának beléjük.

Mindezekből az derül ki, hogy a zsidó probléma Oroszországban még mindig megoldatlan. A zsidó lakosságnak egy része átcsoportosult, de a pusztítási folyamat jóval nagyobb közöttük a konstruktív munkánál.

Jorga megleckézteti két regáti liceum igazgatóját a tanulók rossz magaviselete miatt

Miniszterelnök a választások izalmában az iskolák inspicálásával foglalkozik

Bucuresti-Bukaret, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jorga professzor közoktatási miniszteri minőségében egészen új metódusokat igyekszik bevezetni minisztériumának működésében. Első dolga az volt, hogy eltiltotta a tisztviselőknél a selyemruha viselését és a ruza használatát. Hetenkét kétszer-háromszor megjelenik reggel nyolc órákor a minisztériumban és kontrolálja, hogy a minisztériumi tisztviselő már hivatalukban vannak-e, vagy sem.

A központi adminisztráció kívül gondja van Jorgának a vidéki iskolákra is. Bárhová is megy, mindenütt meglátogatja a helységi iskolákat és mint az alábbiakból kiténik, igen szigorúan és igen alaposan szemügyre vesz mindent. Erre vallanak azok a levelek, amelyeket Jorga inspek-

ciós utjának eredményeképpen a ploesti és a rámnicul-válceai liceumok igazgatóinak küldött. A ploesti igazgató a következő levelet kapta:

„Igazgató ur!

Meglátogattam az ön iskoláját, amelyet egyesek középkorunk díszének tartottak.

Sajnálattal állapítottam meg, hogy ugy az iskola kinézése, mint a tanulók felkészültsége sok kívánni valót hagy maga után.

Abban a hitben, hogy figyelembe fogja venni ezeket az észrevételeket, fogadja kollegiális üdvözlömetet.

N. Iorga

miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter“.

Sokkal éifrabban hangzik a rámnicul-válceai liceum igazgatójához küldött levél:

„Igazgató ur!

Az a magatartás, amelyet iskolájának egyes növendékei tanúsítottak látogatásom alkalmával, valósággal siralmas volt.

Egy középiskolai tanulónak jó otthoni neveléséről és szigorú iskolai fegyelemről kell tanuságot tennie.

Tartsa ezt a levelet az iskola összes osztályaiban kifüggesztve egészen az iskolaév végéig.

N. Iorga

miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter“.

A miniszterelnök két levele után az ország többi középiskolái érthető izgalommal várják a miniszterelnök látogatását.

Antiszemita fiatal emberek tettelesen inzultáltak a dési főrabbit

Muresan ügyvédjelölt, akiben az egyik támadót felismerték, tagadja, hogy része volna a merényletben

Dej-Dés, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Felháborító esemény tartja izgalomban Dés város zsidóságát. A lezajlott évek folyamán sajnos alkalmunk volt megismerni az antiszemitá excesszusok minden fajtáját, kezdve vasuton való inzultusoktól templomrombolásokig, ezalkalommal azonban egy olyan inzultussal állunk szemben, amely nálunk is egyedülálló jelenség a maga nemében és amely a legsúlyosabban vág bele a zsidóság méltóságába.

Szombat este Paneth Jakab, dési főrabbi, özvegy édesanyját látogatta meg és fél tizenkettőkor tért haza Paneth Mihály szeszkereskedő kíséretében. A teljesen kihalt uccán három fiatal ember követte észrevétlenül a főrabbit, majd az egyik előugrott és hátulról tettelesen inzultálta a hazatérő főrabbit. Paneth Mihály felháborodva fordult a támadók felé és figyelmeztette őket, hogy Dés város főrabbját támadták meg. A válasz újabb inzultus

volt, mire a főrabbi kíséretében levő Paneth Mihály a rendőrségre rohant és jelentette az esetet, valamint azt is, hogy a támadó fiatal emberben Muresan János ügyvédjelöltet, a borsói görög-katolikus lelkész fiát ösmerte fel. A rendőrségről Durian detektív és egy rendőr futott ki a helyszínre, de a támadóknak már csak hült helyét találták.

Vasárnap reggel futótüzként terjedt el a hír a város főrabbját ért hirtelen inzultusról és általános felháborodást váltott ki a lakosság minden rétegében. Vasárnap délelőtt a dési hitközség feljelentést tett a rendőrségen a támadók ellen, majd küldöttségben megjelent a vármegyei alispán előtt, aki legnagyobb felháborodásának adott kifejezést és a legenergikusabb szankciókat helyezte kilátásba a támadók ellen.

A dési ügyészség ma elővezettette Muresan Jánost, aki azonban tagadta, mintha ő lett volna Paneth főrabbi tá-

madója és akkor is fenntartotta ezt, amikor Paneth Mihállyal szembesítették.

Muresan János egyébként számos antiszemita hecc hőse és már a középiskolából is kicsapták emiatt.

A magunk részéről a legenergikusabb szankciók alkalmazását követeljük a dési hatóságoktól és hinni akarjuk, hogy Dés zsidósága megfelelő elégtételt fog kapni a főrabbját ért inzultusért.

A BERET VAPENGE
MINDENUTT
MEM
DE LUXE
KAPHATÓ
VEZÉRKÉPVISÉLET: M. MARGULIUS, BUCURESTI MARDAN 4.

széles
er az
PETROL
minden gyógyszer-
drogueriában

skel.
miniszteri tanácsos
gy mint katolikus
an találja meg az
et és vigaszt ezek-
en. A katolicizmus
mit jelent szen-
tt; ezért megtudja
helyzetét. A zsidóság
indokolatlanabb,
g vérvével és vagyó-
háza védelmében.
nemetszági radiká-
k gyökerei a nyok-
Fölhívja a zsidó-
Németország mai
pártra való te-
atnia kötelessége a
örekevéseiben, hogy
demokrácia ne pal-
lés legyen, hanem
kell irányítani Né-
hogy az élet ja-
élvezze, hanem ve-
a nép minden ré-

r, a „Centralverein
er judischen Glau-
beszél. Megem-
an elesett tizenhét-
zsidóról, akiknek
tiltakozik az ellen,
egbevonja a német
A szónok főlemlie-
eit, akik a német
kban többet tettek,
eti szocialista párt.
mászú Gundolfró
hével ugyszólván
a a német népet.
nagyobb építésze
a világhírű festő,
Mayer, az Olympia-

teljesebb rendben
a breszlai zsidó
rendezésének le-

és készül Olaszor-
tt. Londonból jelen-
római tudósítójának
szország és a szov-
és készül, melynek
150 millió lira ér-
parcikkéket szállita-

arcosok nagy tünte-
te mellett. Párizsból
junius 7-én a front-
t tartanak. A béke
manifestációon meg-
eszedet fog mondani.

ették a hadművelete-
ik: Irak északi ré-
a hadműveleteket és
abavetőgépek is be-
n a felkelők állásai-
Sadhi Mohamed, a
az ellenségeskedése-
csapatok kezére ke-
vül sokba került a
irányuló igyekezet-
ugyszólván naponta
el a felkelők tele-

TÜZIFÁT

ellenben 65 lejt
k egy mássa aprí-
asáb tűzifát a

FATELEP

1300

(Gyufagyár u.)

Az Országos Zsidó Párt választási frontján

Cluj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap zajlott le erdély-szerte a Zsidó Párt első választási propaganda-napja. Erdély zsidó centrumaiban impozáns keretek között rendezett nagygyűléseken nyilvánult meg a zsidó tömegeknek az a lelkesedése, amely mindennél jobban igazolja, hogy az öntudatos zsidó politika csak egy egységes zsidó párton keresztül nyilatkozhatik meg. Olyan városokban, mint például Aradon, melynek zsidósága egy vallási életében, mint a magyar párthoz való régi kapcsolatai révén már-már elkülönült az erdélyi zsidóság nagy tömegétől, a politikai felszaba-

dultság lelkesedésével sorakozik a zsidóság a Zsidó Párt mögé, melynek keretében speciális zsidó problémáit tudja teljes egészében megoldani. Nagyváradon a zsidóság nagy ünnepléssel fogadta dr. Fischer Józsefet, a Zsidó Párt erdélyi tartományi elnökét, aki mint a biharmegyei lista vezetője, látogatott el választói közé. Szilágyban dr. Klein Miksa, a párt ügyvezető alelnöke, Kolozs megyében pedig a tartományi vezetőség gárdája tartott szervező körutát.

A vasárnapi választási napról alábbi részletes tudósításunk számol be:

A nagyváradai zsidó népgyűlés

Oradea-Nagyvárad, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Párt nagyváradai és biharmegyei tagozata vasárnap délelőtt a Lloyd kávéház nagytermében nagyszabású választási gyűlést tartott, amelyen a kolozsvári központ képviselőjében dr. Fischer József listavezető jelent meg. A termet zsúfolásig megtöltötte a hallgatóság előtt dr. Váradi Ödön ügyvéd nyitotta meg az ülést és üdvözölte dr. Fischer Józsefet. Schwarcz Jakab (Nagyvárad) lelkes hangja beszéde után dr. Bárdos Imre méltatta a Zsidó Párt megalakulásának jelentőségét és ismertette azt a nagy munkát, amelyet a jelenlévő tartományi elnök, dr. Fischer József a zsidóság érdekében tíz éven keresztül végzett. Ő volt az — úgy mond — aki tíz évvel ezelőtt kibontotta a zsidó öntudat zászlaját és kivette az erdélyi zsidóságot a galut gerinctelenségének levegőjéből. Bárdos dr. ezután rátért azokra a speciális zsidó érdekekre, amelyeknek megoldása szükségessé tette a Zsidó Párt életre hívását. Követelte a szombati iráskényszer felszabadítását és az államsegéllyel támogatott zsidó tanítóképző felállítását.

Fischer József dr. programbeszéde

Dr. Markovits Ignác elmés és fordulatos beszéde után emelkedett szóásra a percekig tartó tapssal üdvözölt dr. Fischer József.

Nem jövök ígérekkel — kezdte beszédét dr. Fischer József — mert minden ígéretet fölösleges és hiábavaló dolognak tartok. Nem vagyok demagóg, de tanum rá egész Máramaros, hogy ígérek nélkül képviselni tudom a zsidó érdekeket. De nem is kell ígérekkel jönnöm. Hiszen a Zsidó Párt még annyira új, hogy a körénk tömörülő zsidóság előtt ígérek helyett politikai célkitűzéseinket kell ismertetnünk. A romániai zsidóság eddig különböző utakon tévelygett és nem tudta megtalálni önmagát. Zsidó tömegeink előtt is nyilvánvaló már az, hogy sem a magyar pártban, sem a román orientációban nem tudja megvédeni érdekeit. Eppen a nagy-

váradai és a közelmúlt borsai vésznapok eseményei igazolják, hogy a mi népi érdekeink megvédésére mindenki gyenge, aki nem zsidó szívvel és nem háta mögött tudja a zsidó tömegeket, próbál sikrásszállni a zsidóság védelmében.

Két támadással szemben

— És most, amikor a zsidóság öntudatára ébredt, két olyan részről is éri támadás a zsidóságot, ahol eddig hiába kereste sérelmeink orvoslását. Az egyik az UER, a másik a magyar Spectator. Mi lehet a válasza az UER támadására? Hát képezheti-e az egyáltalán vita tárgyát, hogy a zsidóság úgy speciális gazdasági, mint adottságainál fogva különbözik a román néptől és mi soha nem lehetünk etnikailag románok? Eppen az a visszautasítás, amely az UER-t a kormány részéről érte, bizonyítja legjobban, hogy csak az önálló zsidó politika lehet öntudatos. Az UER-nek ígérték, de abban a pillanatban, mielőtt egyéni érdekek kerültek a zöld asztalra, a zsidóság, illetőleg az UER tragikus mellőzésben részesült.

— És mit válaszolhatok Spectatornak. Árulásnak nevezhető az, ha egy nép öntudatra ébredve, a maga érdekeinek védelmében és senki más nem támadva, kibontja népi egységének zászlaját? A zsidó politikát nem érheti megérdemelt támadás, mert csak mi magunk tudjuk a magunk problémáit, csak mi magunk ismerjük azokat a népi sérelmeket, amelyek vállainkra nehezdednek.

Ezután a speciális zsidó sérelmekre tért át dr. Fischer József. Követelnünk egyenlő jogokat egy a politikában, mint vallási és gazdasági életünkben — fejezte be nagy hatású beszédét dr. Fischer József, akit tomboló lelkesedéssel ünnepelt Nagyvárad zsidósága.

Ráth Efraim zárószavai után oszlott szét a nagygyűlés, maradandó benyomást hagyva a váradai zsidóság lelkében. Dr. Fischer József váradai propagandautja után Máramaroszigetre utazott, ahol folytatja választási körútját.

Adler Tibor programbeszéde

A nap eseménye azonban a Központi épület nagytermében megtartott miting volt, amelyet falragaszokon és sajtó útján megfélemlítő módon meghirdetett az aradmegyei tagozat. A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség és mintegy 400 ember előtt nyitotta meg dr. Herzog Sándor az aradi zsidóság impozáns nagygyűlését.

Adler Tibor volt a gyűlés első szónoka, aki a „zsidó választópolgárokhoz“ intézte szavait.

— Most nyert csak valódi értelmet ez a megszólítás — úgy mond — mikor zsidó emberek kéri a zsidó voksokat és nem a különböző pártok eszközévé használják fel a zsidóságot. Az Országos Zsidó Párt tiszta helyzetet teremtett és tisztázta a helyzetet abban az irányban is, hogy kik és mik vagyunk. Amikor Gömbös és Fábian kijelentették, hogy ezek a zsidók természetesen magyarok. Az újságíró ekkor megkérdezte, hogy ebben az esetben miért nem magyarok tehát a pesti zsidók? Csak zsidók képviselhetik a zsidóság érdekeit. Amikor Borsa lángbaborult, a nemzsidó kisebbség képviselői hiába próbálták a zsidó érdekek védelmére kelni.

Rátr a különböző támadásokra, amelyek a zsidóságot érték. Mi nem támadunk, hanem a testvéri kisebbségekkel a legnagyobb szeretetben akarunk együtt élni. A Zsidó Párt életszükségletét képezi a zsidóság szociális és kulturális érdekeinek. Az aradi sajtóban megjelent nyilatkozatokat felelőtlen helyről adták, mert

azok, akik nyilatkoztak, senki nevében nem szólhattak.

Rados Mór a Zsidó Párt egységéről

Rados Mór ismertette ezután az Országos Zsidó Párt célkitűzéseit. Nagy örömmel szolgált, hogy a kétes érzések és aggályok, amelyekkel Aradra jött, eloszlottak, látván, hogy ortodoxok, neológok, cionisták és nem cionisták, milyen impozáns számban jelentek meg a Zsidó Párt zászlóbontásán. Vannak, akik azt mondják, hogy a zsidó ne politizáljon, de ezt csak azok mondják, akik a maguk számára szeretnék magkaparintani a zsidó voksokat. Igenis, a zsidóság maradék nélküli öntudatra ébredt és a cionisták már nem lehetnek oly kiváltságosak, hogy a zsidó öntudatot kisajátítsák. Az Országos Zsidó Pártban világnézet és vallásra való tekintet nélkül, mindenki megtalálja helyét.

Rados Mór ezután foglalkozik Krenner Miklós támadásával, aki árulónak bélyegzi meg a zsidókat, akik elszakadtak

Dr. Klein Miksa körútja Szilágy megyében

A Zsidó Párt ügyvezető alelnöke, dr. Klein Miksa péntek este érkezett meg Szilágy megyébe, ahol nyomban érintkezést keresett a krasznai, zsidói, tasnádi, nagykarolyi, zilahi, szilágycehi és érmihályfalvai járások zsidó lakosságának vezetőivel. Tudvalevő, hogy az erdélyi vármegyék közül a zsidó lakosság lélekszámát tekintve, Szilágy megye harmadik helyen áll, mert az új közigazgatási törvény folytán az érmihályfalvai és nagykarolyi járás Szilágy megyéhez csatoltatott. Ennélfogva Szilágy megyében jelentékeny számú zsidó lakosság lakik.

Vasárnap délelőtt a fentvázolt helyi tagozatok delegációi Szilágy megyében gyűltek össze. A delegátusok a városba dísz termében népgyűlést hívtak egybe, amelyet a város polgármestere készséggel bocsátott a párt rendelkezésére. A népgyűlésen megjelenteket dr. Keller Sámuel szilágy megyei ügyvéd üdvözölte. Emelkedett szavakkal köszöntötte ezenfelül a megye zsidóságának megjelent képviselőit. Ezután dr. Klein Miksa két egyórás beszédet kiöltöztetett, hogy ismertesse a Zsidó Párt keletkezésének okait, a párt célját és a választáson elérhető esélyeit.

Dr. Klein Miksa közt a két egyórás beszédben vázolta a párt célkitűzéseit, hangsúlyozta, hogy a Zsidó Párt nem akar harcot, sem támadást a többségi és kisebbségi pártok ellen, hanem egyedül a zsidóság érdekeinek defenzív természetű megvédésére szorítkozik. A zsidóságnak specifikus kívánásai vannak, amelyekért csak a zsidóság képviselői szállhatnak szóra. Ezután ismertette az Erdélyben, illetőleg Romániában élő zsidók számárnyát és a választási törvény keretein belül elérhető eshetőségeit. Beszéde végén azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a romániai zsidóság egységes összefogása feltétlen sikerre viszi a Zsidó Párt önálló listáit.

A népgyűlésen megjelentek lelkesen vették tudomásul a központi kiküldött

A kolozsmegyei propaganda gyűlések

Vasárnap délután az Országos Zsidó Párt erdélyi központjának megbízásából Biró Andor és Róza Mór központi megbízottak Mócson és vidékén propaganda körutát tettek, amely a legnagyobb lelkesedés jegyében zajlott le. A központi kiküldöttét Mócson a templom udvarában fogadta a község zsidóságának aprajagya Rosmann Sámuel, tekintélyes mőcsi polgár vezetésével.

Biró Andor magyar és jiddis nyelven fejtette ki a zsidó parlamenti képviselőnek a feladatait és vázolta azt a szerepet, ami most az öntudatra ébredt zsidóságra hárul.

Róza Mór a zsidó egység fontosságáról és a gazdasági életre való jelentőségéről beszélt. Kihangsúlyozta, hogy a zsidóságnak a politikai életben olyan orientációkat kell keresnie, amelyek gazdasági és szociális helyzetének egyensúlyát megteremtik. Ezt pedig csak akkor érheti el, ha törhetetlen egységben halad a maga útján. A két beszédet kitérő helyesséssel és lelkesedéssel fogadták. A mőcsi és környékbeli zsidóság nevében Lichtenstein Béla válaszolt. Kihangsúlyozta örömet afőlött, hogy a zsidó egység győzött és reméli, hogy a győzelem tartós marad. A központi kiküldötték Mócson Kisármásra, majd Nagysármásra utaztak. Itt Lévy Samu és Hirsch Emanuel vezetésével fogadták a sármási és vidékbeli zsidók ugyanolyan kitérő lelkesedéssel, mint Mócson. Szentül megígérték, hogy

Ez a Zsidó Párt jele

Erre a jelre szavaz minden öntudatos zsidó választó!

a magyar párttól. Hivatkozik Krenner arra, hogy egész életében filozofemita volt, ami azt jelenti, hogy nem gyűlölte kellekét, nem jobban a zsidókat. És ezen az alapon vitatja el a zsidóságnak azt a jogát, hogy önmaga döntson sorsa fölött.

Ünnepélyes szavakkal fejezte be beszédét: — Julius elsejlen megszólal majd a szófár. Akkor minden zsidó szálljon önmagáért és szavazatával vigye diadalra a Zsidó Párt ügyét. A frenetikus hatást ért beszéd után dr. Kupfer zárószavával ért véget az impozáns nagygyűlés.

szavait, majd kimondották a szilágy megyei tagozat megalakulását és biztosították a központi kiküldöttet a szilágy megyei tagozat támogatásáról. Ezután a jelölésekre került a sor, melynek eredményeképpen a következő lista nyújtották be:

1. Dr. Klein Miksa ügyvéd (Kolozsvár.)
2. Dr. Schwarcz Sándor ügyvéd (Szilágy megye.)
3. Rosenberg Mór birtokos (Szilágy megye.)
4. Dr. Grósz Sándor orvos (Érmihályfalva.)
5. Lechner Bernát kereskedő (Tasnád.)
6. Komornik Henrik kereskedő (Zsidó.)

Vasárnap este Érmihályfalvára ment dr. Klein Miksa, a párt ügyvezető elnöke, ahol a párt delegátusai fogadták. Ezen a zsidó iskola udvarán népes választói gyűlés volt. Miután a közönség nem fért el a termekben, a népgyűlést a szabad ég alatt tartották meg. Dr. Klein Miksa itt is egyórás beszédében ismertette a párt célkitűzéseit, amelyeket az egybegyűlt közönség lelkesedéssel vett tudomásul. A népgyűlés után megalakult a párt helyi tagozata. A szilágy megyei járási tagozat elnöke dr. Keller Sámuel, a krasznai járás elnöke Ullmann Sándor bankigazgató, a zsidói járási tagozat elnöke dr. Weisz Bernát, a nagykarolyi járási tagozat elnöke Fried Lajost és dr. Fehér Ferencet választották, akik példás szervező munkát végeztek már a helyi tagozat megalakulása előtt is. Az érmihályfalvai járási tagozat elnöke Friedmann József, a zilahi járás elnöke dr. Rosenfeld Béla, végül a szilágycehi járás elnöke dr. Kertész Sámuel választották.

A megyei tagozat kiépítésével és a választások levezetésével a vezetőség dr. Rosenfeld Béla zilahi elnököt bízta meg az ifjúsági szervezetek a szervezés munkájából szintén nagy lelkesedéssel és odaadással vették ki részüket.

csak a zsidó listára fognak szavazni, mert ezt így követeli nemcsak a zsidó érdek, hanem a zsidó becsület is. Dr. Weisz Jenő, a kolozsmegyei szervezet ügyvezető elnöke, Sebő Elek, a tartományi végrehajtó bizottság tagja és Hermann Dezső meghallgató, az ifjúsági képviselője Bánffyhunadon és Hidalmáson folytattak tárgyalásokat. Bánffyhunadon az egész zsidó társadalom felvonult. A templom udvarán dr. Erdélyi Dávid nyitotta meg az értekezletet, majd dr. Weisz Jenő ismertette a romániai Zsidó Párt megalakulásának körülményeit és felhívta a jelenlevőket, hogy a választások alkalmával teljesítsék kötelességüket a zsidó listával szemben.

Ezután dr. Erdélyi Dávid lakásán volt bizalmas értekezlet, ahol a zsidóság vezetői Guttmann Sámuel hitközségi elnöke, a központi kiküldötték, akik a Kornhaus Ferenc által rendelkezésre bocsátott helyiségben tartották meg az előzetes értekezletet. Sebő Elek ismertette a politikai helyzetet, majd a jelenlevők egyhangú lelkesedéssel kimondták a helyi tagozat megalakulását. A kiküldötték ezután a hitközség rabbijánál tettek tisztelegő látogatást. Hermann Dezső és Bánffyhunadon, mint Hidalmáson zsidó ifjúság vezetőivel folytatott eredményes tárgyalásokat.

Az alsóv...
A...
a...

Sopca

Sighet-Már (Az Uj Kelet) marosmegyei Z... zata vasárnap izavölgyi falva bizással, hogy gosítsák fel a tási módjáról kájáról. A kis Schön Dezső, Leichter Márton Sámuel és W... legnagyobb egy községek zsidó nek kimerítő gáltak a választásokról.

Alsóvisó kö... csendőrbest... meg a kortes... nyéket Sopca... egy csendő... keresztl-kasul... a máramaros... párt bérelt aut... hogy a megyé... kortesek műk... A szocialdemok... mást szerzett a... a falusi és váro... Máramarosba is... és ezért vették... mokraták a csen...

Sopca Iuon ör... buzzalommal igy... bizásnak eleget... retremelőt buzz... tákkal tévesztet... köruton lévő zsi... őrmester ur min... akart fogni, ami... gyén sikertelen... Egy lelkiismer... azonban nem el... fiaskókkal és So... ur elhatározta, h... áron kommunista...

Ezzel a szánd... az országuton... autóján Sopca Iu... párti kortesek... ahol az egyik im... kötetésbe a hely... tánsaival. Délelő... ság verődött ossz... a máramaroszig... igazítást adtak... zsidóság magat... pok kérdésére, b... békés tárgyalások... egy jól megterm... megjelenése zava... Sopca Iuon örm... nista keresésh... sői zsidó imaház... desét azonban ne... merni akkor sem... lenlevők élénk t... ki az ellen, hogy... ceknek, bolsevik... elemeknek nevezze... hogy valaki sző... fakadó temperan... éppen az imaház... Sopca Iuon nem... kinevezte kommu... mind a zsidó párt... delte mind az öt...
Pár perc múlva
Nő

Az alsóvisói csendőrőrmester mindenáron kommunistákat akar fogni

A visói templomban letartóztatták a Zsidó Párt propagandistáit

A csendőrőrmester a főszolgabíró parancsára sem engedte szabadon a Zsidó Párt kiküldötteit

Sopca őrmester a zsidó imaházban keresi a kommunistákat

Sighet-Máramarossziget, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A máramarosmegyei Zsidó Párt megyei tagozata vasárnap néhány megbízottját az izavölgyi falvakba küldte, azzal a megbízással, hogy falvak zsidóságát világoztassák fel a szavazó cédulák kiváltási módjáról és a szavazások technikájáról. A kis társaság, melynek tagjai Schön Dezső, az Uj Kelet tudósítója, Leichter Márton, Apfel Dávid, Káhn Sámuel és Willinger Izrael voltak, a legnagyobb egyetértésben tárgyaltak a községek zsidóságának vezetőivel, akiknek kimerítő felvilágosításokkal szolgáltak a választásokon szükséges formalításokról.

Alsóvisó községben egy tulbuzgó csendőrőrmester közbelépése zavarta meg a kortesut folytatását. A környék Sopca Iuon csendőrőrmester egy csendőr társaságában autón járta keresztül-kasul. A csendőrőrmesternek a máramarosmegyei szociáldemokrata párt bérlet autót, azzal a megbízással, hogy a megyében agitáló kommunista kortesek működését megakadályozza. A szociáldemokrata párt állítólag tudomást szerzett arról, hogy Csernovicból a falusi és városi dolgozók blokki Máramarosba is elküldte agitátorait és ezért vették igénybe a szociáldemokraták a csendőrséget.

Sopca Iuon kommunisták akar fogni

Sopca Iuon őrmester rendkívül nagy buzgalommal igyekezett ennek a megbízásnak eleget tenni és ebben a dicsegetéssel buzgalomban kommunistákkal tévesztette össze a választási körúton lévő zsidó pártmembereket. Az őrmester ur mindenáron kommunistákat akart fogni, ami ugyilátszik, az Izavölgyén sikertelen kísérletnek bizonyult. Egy lelkiismeretes csendőrőrmester azonban nem elégedhetik meg ilyen fiaskókkal és Sopca csendőrőrmester ur elhatározta, hogy ő igenis mindenáron kommunistákat fog fogni.

Az őrmester ur botrányt csinál az imaházban

Ezzel a szándékkal robogott végig az országúton a szociáldemokraták autóján Sopca Iuon, miközben a zsidó párti kortesek Alsóvisóra érkeztek, ahol az egyik imaházban léptek összeköttetésbe a helyi zsidóság képviselőivel. Dél előtt féltízor kis társaság verődött össze az imaházban, ahol a máramarosszigeti kiküldöttek utbagazatát adták a helyi vezetőknek a zsidóság magatartására, a szavazólapok kérdésére, stb. vonatkozólag. A békés tárgyalásokat azonban rövidesen egy jól megtermett csendőrőrmester megjelenése zavarta meg.

Sopca Iuon őrmester ur a nagy kommunista keresésben éppen az alsóvisói zsidó imaházba tévedt. Ezt a tévedését azonban nem volt hajlandó elismerni akkor sem, amikor az összes jelenlevők élénk tiltakozásukat fejezték ki az ellen, hogy kommunista bérencenek, bolsevikoknak és szubverzív elemeknek nevezzék őket és az ellen is, hogy valaki szörnyű tudatlanságból fakadó temperamentum tultengéseit éppen az imaházban engedje utra. Sopca Iuon nem tágitott. Egyszerűen kinevezte kommunista agitátoroknak mind a zsidó párti vezetőket és elrendelte mind az öt kortes őrizetbevételét.

Szuronyos örök között

Pár perc múlva szuronyos örök ki-

séretében és az egész község zsidóságának felháborodása közepette Schön Dezsőt és társait átkísérték a felsővisói csendőrszere. A délelőtti órákban a kis csoportnak Felsővisó uccáin való felvonulása óriási konsternációt keltett. A község zsidóságának vezetői azonnal megbeszélésre ültek össze. Felsővisó községi tanácsa, amely többségében zsidókból áll, Perl Wolf és Elefánt Sándor tanácsosokkal az élen, azonnal a csendőrlaktanyára vonult, ahol felszólították a hatalmával visszaelő csendőrőrmestert, hogy azonnal helyezze szabadlábra a zsidópárti korteseket. Sopca azonban ennek a felszólításnak sem engedett, hanem kvalifikálhatatlan szavak kíséretében a zsidó községi tanácsosok delegációját elkergette.

Faggatják a korteseket

Ugyanekkor a legbrutálisabb módon szidalmazta az őrizetbe vett zsidókat és különösen Willinger Izraelt a legotrombább módon kezdte faggatni utazásának céljai felől. Az őrizetbe vett emberek természetesen a legszélesebben tiltakoztak a bánásmód ellen és mikor a csendőrőrmester azzal fenye-

gette meg őket, hogy bekíséri őket Máramarosszigetre, kijelentették, hogy csak akkor hajlandók eleget tenni a parancsuknak, ha gyalog vezetik őket Felsővisó Szigetre, hogy utközben érintkezésbe léphessenek zsidó választókkal.

Felsővisón általános izgalom közepette valamilyen módot kerestek a zsidók arra, hogy a szigeti delegátusokat kiszabadítsák. Perl Wolf községi tanácsos, aki az egész idő alatt költöget és fáradságot nem kímélve járt el a letartóztatottak érdekében, autót bérelt és Mojszin községbe utazott, ahol Coman főszolgabíró értesítette a történetéről. Coman a legnagyobb felháborodással vett tudomást a történetéről és Perl Wolfnak írásbeli rendeletet adott át, amelyben utasítja a csendőrőrmestert, hogy a Zsidó Párt letartóztatott vezetőit haladéktalanul bocsássa szabadon.

A csendőrőrmesternek nem parancsol a főszolgabíró

Perl Wolf a rendelettel visszautazott Felsővisóra, ahol azt felmutatta Sopca csendőrőrmester előtt. Ez azon-

A Mica bányatársulat ellen indított 62 millió lejes magánjogi per a kolozsvári törvényszék bányaszekciója előtt

A kolozsvári törvényszék a gyulafehérvári törvényszéket mondotta ki illetékesnek a szenzációs jelentőségű per tárgyalására

Cluj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója előtt ma rendkívül bonyolult magánjogi per főtárgyalása vette kezdetét. Egy évek óta húzódo peres eljárás polgári része ez, melynek bünygyi tárgyalása rövidesen a gyulafehérvári törvényszék előtt fog lezajlani. A pert dr. Pompiliu Pizo, a liberális parlament volt alelnöke indította egyrészt Gigurtu, a Mica brávidéki bányatársulat vezérigazgatója ellen, másrészt a breaza-zalatnai bányatársulatok a Mica bányatársaság

ellen. Pizo Gigurtu ellen okirathamítás és szélhámoság címén indított bünygyi eljárást, aki szerinte jegyzőkönyvek és egyéb okiratok meghamisítása árán akarja megszerezni a breaza-zalatnai bányatársulatok részvény többségét és bekebelezni a társulatokat a Micaba.

A per bünygyi részére vonatkozólag a kolozsvári Tábla úgy döntött, hogy annak tárgyalására a gyulafehérvári törvényszék illetékes, mely a Romániában élő bányatörvények szerint az ottani bányakapitányság területén előadódó és bányajogot érintő peres ügyekben illetékes.

Ezutal a kolozsvári bányakerület szekción helyén az ügy polgári részének tárgyalását kezdték meg. A breaza-zalatnai társulatok 48 millió lej erejéig indítanak pert magánjogi követeléseikért a Mica ellen, Pizo Pompiliu pedig a maga részéről, mint a Mica egykori igazgatósági tagja, 14 millió lejig perli a bányatársulatot. A hatvankétféle szenzációs érdekességű per azonban szintén a gyulafehérvári törvényszéket mondta ki illetékesnek a nagyjelentőségű perben való döntésre.

Curtius elnökletével megnyílt a népszövetség hatvanharmadik ülészsaka

Genf, május 18. A népszövetségi tanács 63. ülészsaka a tradíciókhoz képest zárt ülészel kezdődött, amelyen szervezeti és költségvetési kérdéseket tárgyaltak.

A nyilvános ülést egynegyed tizenkettőkor zsufolt karzatok előtt nyitotta meg Curtius, az ülészsak soros elnöke.

A tárgysorozat első pontja a németosztrák vámegegyezmény ügye volt s az elnök Hymant Belgium, Benest Csehszlovákia és Schobert Ausztria képviselőitében felkérte, hogy szintén foglal-

janak helyet a tanács asztalánál.

Henderson megindokolta javaslatát és kérte a tanácsot, hogy terjessze a vámegegyezmény ügyét a hágai állandó nemzetközi bíróság elé, hogy megállapíttassék, nem áll-e ellentétben az egyezmény megkötése a szerződő felek által vállalt nemzetközi kötelezettségekkel.

Schober felszólalásában azt hangoztatta, hogy az egyezmény a legkevésbé sem csorbítja, vagy fogja veszélyeztetni Ausztria függetlenségét és hogy ugy

Ausztria, mint Németország a legkomolyabban vették az államokhoz csatlakozás érdekében intézett felhívást. Schober bejelentette, hogy fenntartás nélkül elfogadja Henderson javaslatát.

Briand szintén hozzájárul a Henderson által javasolt elintézési módhoz, de újlag emlékezteti Németországot és Ausztriát, hogy a tanács döntése előtt tartózkodjanak az egyezmény végleges perfektuálásáról.

Genfben az Ausztria népszövetségi kölcsonét garantáló hatalmak ellenőrző bizottság hozzájárulását adta ahhoz, hogy a Creditanstalt szanalása érdekében 150 millió silling értékben kincstárjegyek bocsáttassanak ki.

Diplomáciai és politikai körökben sem tartják kizártnak, hogy Ausztria felett ujra életbe léptetik a pénzügyi ellenőrzést, mert eddig nem mutatott képességet a takarékosagra s állami adminisztrációját mondhatni annyiba kerül fele annyi lakosság mellett, mint a tizenötmillió Csehszlovákiáé.

Genf, május 18. Tevfik Rüzsdí bey és Litvinow tárgyalást folytattak. A török külügyminiszter meghívást intézett Litvinowhoz, aki kilátásba helyezte, hogy szeptemberben öt napi tartózkodásra Angorába utazik.

Megnyílt! **TRIOIRON** Megnyílt!
„WATT“
 Székely és Vajda Villanyszerelési és Rádió vállalat
 Cluj-Kolozsvár, Piafa Unirii, (volt Mátyás Király tér) 4. szám.
 (Dr. Bíró gyógyszerár mellett.)

Női, férfi ruhákat szintelenit, fest tisztít **CZINK, Cluj**

Vigyázz! mert nem minden lényegtelenség Sidal

Lakást keresek

Cluj-Kolozsvár, május 18. Bizonyos előre megfontolt szándékkal sétálok végig a szombat déli korzón. Szép, talán az első szép májusi délelőtt, amikor az ember igyekszik mindent elfelejteni, ami távol van a jelen pillanatától. Magam bórén tanultam, hogy az ember nem lehet elég könnyelmű ahhoz, hogy jólérezze magát.

Ki kell fejteni tehát a könnyelműség maximumát, hogy a felszabadult jó közérzet kiviháncsoljon belőlem. Ez a program. Örülök a tavasznak. Határozott célokkal végigsétálok a korzón. És hadd jöjjenek szép örömök. Elkönnyelműsködöm a választási intervju, amit a miniszter ural kellené csinálnom és elkönnyelműsködöm a fizetési határidőt, mely nem is a mai, hanem már a tegnapi volt... De csak hadd jöjjenek az örömök...

Az első öröm meg is érkezett. De ez az Első Öröm álóltózetet vett magára és mire álmaimból magamból térek, egy régi hölgyismerőssel találom magam szemben. Eppen a hangszóró alatt, mely a fejünk fölött kiáltja szerte, hogy bizony ez a tavasz egy fölötté ravasz dolog...

— Na — mondom — ez hangulatos. Már a dal, természetesen. De mondja kedves... szent isten, becületemre elfelejtettem a nevét... hát maga még él?

Önagysága kézsókra nyujtva kezét igazolja, hogy él. A barátinője (akinek a nevét nem felejtettem el) megmondja a nevét és ezután... következik a második öröm:

— Képzje lakást keresünk... A barátinóm Kolozsváron marad négy hétig és nincs szobája. Nem tud lakást?

Es a következő percben már megindulunk a második öröm felé: lakást keresünk május 16-án Kolozsváron, különbejárta komfortos butorozott szobát, lehetőleg fürdőszobával, magános urinő száma, aki most készül doktorátusra a kolozsvári egyetemen. Hát kell ez nekem? Ime: ismét beigazolódott saját bőrömmön megtanult axiómám, soha nem lehetek elég könnyelmű...

— Csak egy esetben visszük magunkkal — mondja hölgyismerősem nagy-lelkűen — ha holnap kiteszi az újságba. Ir egy riportot „Lakást keresek” címen.

Meghatottan köszönöm a jóindulatot. Meg fogom írni. Többet teszek. Azt is megírom, hogy önagyságával mentem lakást keresni. Kiriom az újságba önagysága székszeplijét... Az én hiábavaló könnyelműségem árán... És miközben betérünk az első kapu alá, lakásról szóló cédulát keresendő, máris blazirt vagyok és fáradt, pesszimista és végtelenül el vagyok keseredve...

A hölgyek a kapualjban várakoznak, miközben én kimerülten vonszolom magam a második emeletre.

— Jaj istenem, elfelejtettük bevenni a cédulát — fuvallázza egy női bariton — tegnap volt tizenötödike, elfoglalták már a szobát...

Tovább, tovább a szenvedések aszfaltjain. A következő lakás a földszinten van, hála az égnek, a hölgyek is velem tartanak.

Nagy halom kő az udvaron, az építkezés nyomai látszanak az elhagyott szenesedőron és egy bájos barna leány tisztítja az ablakokat...

— Itt van kérem a butorozott szoba? — Itt van kérem — ismétli a hölgy, aki a munkálatokra felügyel — illetőleg itt lesz. Most padozzuk a szobát, hamarosan készen is lesz, aztán megvesszük hozzá a butort, felszereljük a vizet, be vezetjük a villanyt... Azonnal tetszenek talán a szobát paracsolni?...

Menekülünk, menekülünk. A barna lányzó alakja miként egy filmfelvételen suhan el előttem. Megyünk a város másik végébe, pontos cím van a jegyzeteinkben. Konyhaszag szállós a levegőben és a derék háztartásbeli alkalmazott pár centivel lábaink előtt loccsantja ki a bádög-egény tartalmát. Rosszul célt az a hölgy, gondolom és már mentünk... Villanegyed, jó ismerőseim. Tegnap költözött ki innen egy városombéli hölgy, hátha még üres a szoba...

Hát nem volt üres. Visszafelé, egész szobatereng egy udvaron. Az egyik a kertre nyílik, tehát nagyon jó, viszont elsőjég laknak benne...

— Majd 1950-ben — mondja keserű iróniával hölgyismerősem — most nem költözöm belé, addig életbiztosítással garantálom, hogy jövök...

Továbbrohantunk, miközben gyomrunkban megkondul az éhség. A hölgyismerősemnek újra ötlete van. Holnapra háti-zakkal jövünk és különböző nyerskészetekkel, ha pedig majd megéhezünk, le-

telepszünk az ucca sarkon és nyáron sütünk, zsirt csepegtetünk...

Ujra emeletet mászom, kár volt, mert drága a szoba, majd meggondoljuk, gyérünk tehát tovább. Meglátogatott lakások száma 18... Palota elé érünk. Kolozsvár egyik legszebb háza elé. Félemeleten butorozott szoba kiadó. Gyanútlanul lépünk be, ő istenem, itt találok a hölgyet, aki kiállít, saját lakásán egészen különleges kiállítást rendez... Hát ez a hölgy butorozott szobával is foglalkozik?...

— A lakás csak elsejére ürül — fogad a hölgy — szép, nagyon szép szoba, majd talán máskor... De tessék megnézni a kiállítástomat? Ugy-e milyen szép? És mindent én csináltam, nemde, nagyszerű. Nem az én bünyöm, hogy nem fogytak el, hanem a közönségé, mely nem tudja, hogy mi a szép... Nem vesznek sorsjegyet a sorsoláshoz? Ha lakást nem tetszettek kapni, legalább tessék nagysád, próbálja ki a szerencsésjét...

Hölgyismerősem kikotorja retiküljéből a huszast, a kiállító-háziasszonyának nincs visszaadni:

— Szerkesztő ur, nincs aprója? — Nincs mondom — csak ezresek...

Hölgyismerősem arcai elfakulnak, képzetelemben megdördül az ég. Nem, ez utal nem bosszult meg senki. Végeredményben a husz lej két sorsjegy áraban ottmarad...

Ezer szerencse, mert már jöhetünk legalább. Idő: fél kettő, holtfáradtan bandukolunk. Melegen süt a nap és a korzóra érve a várt örömök színhelyét letaroltan találom.

Tavaszi örömöket lestem és végül elmentem lakást keresni. Ezuttal sem sikerült megdöntennem az axiómámat... Soha, soha, soha nem lehetek elég könnyelmű... (— lay)

Tizenhat Oroszországból visszatért csehszlovák munkás elszomorító képet fest a szovjet munka- és bérvizonyairól

Prága, május 18. A brünni „Rovnost” közli, hogy 16 munkás érkezett vissza Oroszországból, ahol öt esztendő töltötték. A munkások beszámolnak tapasztalataikról, melyek szomorú nyomorúságban festik meg az ottani munkásság helyzetét. A munkások 1927-ben a Don mellett dolgoztak. Ebben az időben körülbelül 120—140 rubelt kerestek havonként, amely összegből fenn tudták magukat tartani. A következő esztendőben azonban megindult a harc az öt éves tervezet végrehajtására. Ezen időtől kezdve egyre rosszabbodott a helyzet. Bevezették a jegyrendszert és az élelmiszereket adagolták. Azt ígérték, hogy a mezőgazdaság kollektivizálásával a bajok eloszlanak. Ez azonban nem történt meg.

Az állami élelmi depóban egy kilogram liszt 100, egy kilogram vaj 400, egy tojás 7, egy kilogram cukor pedig 51 csehszlovák koronába került. (500 lej, 2000 lej, 35 lej, 260 lej). Egy felnőtt munkás napi élelmiszer adagja a következő: Egy kilogram griz, 75 dekagram szárított tészta, 80 dekagram kenyér és a felesége részére külön 25 dekagram. Gyermekek az adagok felét kapják. Egy család 14 naponként kap egy fél liter tejet. Emellett a munka a legvadabb tempóban folyik, hogy keresztül hajszolják az ötéves tervezetet. Ha a munkások nem elégszenek meg a központilag kiutalt élelmiszerradaggal, úgy szükségleteiket az állami depóban a fentemlített áráért szerezhetik be.

Gondos előkészítés eredménye volt a Toscaninit ért példátlan inzultus

Betegen fekszik a világhírű művész. Svájcban telepszik le Toscanini

Milanó, május 18. Röviden jelentette az Uj Kelet azt a példátlan inzultust, amely Toscaninit, a világhírű, egyik legnagyobb élő dirigenszt érte Bolognában. Toscanini, aki művészi önértékében a legsúlyosabban megsértettek azzal, hogy egy általa összeállított és gondosan kidolgozott hangverseny előtt a Giovinezza kezdetű marsot, amely a fasiszták indulója, akarták eldirigáltatni vele, kereken megtagadta ezt, a legfeljebb kivezényelt milic-karmesterre bízható feladatot és emiatt néhány brutális fasiszta fiatalember tettleg inzultálta őt. Még a szállót is megostromolták, amelyben az alig látó, félig vak, nagy zeneművész családjával lakott.

Toscanini, akinek neve évek óta erősen csengő világmárka, még az éjszaka folyamán Milánóba utazott és kijelentette, hogy amennyiben a fa-

siszta kormánytól, amelyne két tagja is jelen volt az inzultusnál, teljes elégtételt nem kap, örökre elhagyja Itáliát.

A legújabb jelentések szerint a Toscaninit ért inzultus, amellyel a fasiszta rezsim Olaszország egyik legjobb fián keresztül önmagát bélyegezte meg, még sokkal súlyosabb, mint eleinte gondolták. A hallatlan botrányt ugyanis gondosan előkészítették. Azért akartak bosszút állani Toscanin, mert a világhírű dirigens már hosszabb idővel ezelőtt is megtagadta egyszer a milánói Scala-ban a Giovinezza dirigálását, amelynek zenei értékéről jobb nem beszélni. Annak idején világszerte nagy elismerést aratott jellemes magatartásával művészi körökben Toscanini. A fasiszták tudták, hogy az izig-vérig demokratikus Milánóban képtelenek lesznek a bot-

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházgyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó korházsorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly reálisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyérésre. Közel 2000 nyeremény 2,700.000.— lej értékben.

Főnyeremény

1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Levélbeli megrendeléseket elfogad:

Az Erdélyi Zsidó Kórházgyesületek Központi Sorsjátékintézősége, Cluj, Piața Unirii No. 20.

rányt megrendezni és ezért várták meg a bolognai hangversenyt. Tudták, hogy Toscanini, aki sziklaszilárdan ragaszkodik művészetének minden politikumától való mentességéhez, ezuttal sem fog fejet hajtani.

Számításukban nem is csalódtak és így sikerült a botrányt megrendezni, amelyet ma már az egész európai, sőt az amerikai sajtó is regisztrál, ahol Toscaninit különösen szerették és becsülték. A világhírű művész legközelebb Svájcba fog telepedni. Bécsben a napokban kellett volna a filharmónikusokat dirigálnia. A hangversenyt táviratilag lemondta és kérdéses, hogy amerikai útjára, amelyet minden évben meg szokott tenni, ezidén sor kerül-e, mert idegeit természetesen roppantul megviselte a példátlan inzultus.

a világmárka megóvja Önt a nemibetegségek-től.

Akar

szórakozni, művelődni, lépést haladni a korrall

Iratkozzon be azonnal a

CULTURA

kölcsönkönyvtárba

STRADA MEMORANDULUI 4 SZAM (volt Uniu ucca) az udvaron.

Minden új előfizető egy darab tetszés szerint kiválasztható

könyvajándékot kap

Rendes havi díj 50 lej.

Uj Kelet előfizetőinek 40 lej.

Aki belépéskor egyszerre 3 óra fizet elő

egy hónapig teljesen díjtalanul olvashat

Jegyezze meg a címet:

Cultura kölcsönkönyvtár volt Uniu ucca 4 szám, az udvaron.

HIP

Az UJ KELET az bántási zsidó Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Bukaresti Hátszeg Ernő, S. Cikkeink utányom megjelölésével

— A newyorki éj nője. Londonból jele Guinan, akit a new királynőjének nevez az angol hatóságok szaki életének felvid nek, zenekarának és seregével az angol A londoni rendőrség engedélyt megtagad kijelentette, hogy m Londonba mégis elju

— A hőstenor a lentik: Economo pr alapított bécsi agyk nemrég felhívást bod emberek agyvelejt csássák az intézetnel rég elterjedt hírek z előzt elhunyt s operaénekes agyvele adják Economo tan terv az elhunyt lea meghusult.

— Erőt a munká meritünk. Minél tön nyebben emészthető. zik át energiává. Il zü, könnyen emész az Ovomaltine.

— Rabszolgának a ember. Berlinből je ság intézménye már Európában — legalá mailag. A nagyon re nyok azonban ugylát állapotá teszik a r német vidéki lapban jelent meg a napok hogy nagyműveltség aránt ért mezőgazda technikai, sőt .irodal séhez is. Minthogy a mellett állást kapni magát lakás, ellátás ellenében bárkinek. E egész életén át az marad, lemond ön teljesen kiszolgáltatá nak, minden rábiz .Kérem azt, aki en vnek között alkalmaz állatnak vagy gépnek zött a hirdető. A hird lett. a Frankfurter kommentárokat is fü senki sem jelentkez mindenki azt hiszi. vagy pedig örültról

— Kihirdetés (for hogy a következő két házasságot szándéko Csukor, nőtlen, gyógy marosujvár lakos e hajadon, izr.. 23 éve hivom mindazokat. házassulandókra vona vényes akadályról t azt nálam közvetlen síce, 1931 május 13-könyvvezető. (P. H.)

— Mennyibe kerü évenként és percnk lentik: Az angol Rot dudnóban, a walesi tartott rendes évi k között behatóan fogl leszerelés problémá kijelentette megnyitó világ ma fegyverkezé lio fontot, azaz per költ. Delisle Burns adásban hangoztatta Államok kétszáz legl záróan újabb mérge boru céljaira szolgál sán dolgozik s Anlii tot költ a vegvi hábo államok 1914-ben mi vegvi háboru terén. titoktartás előnyeire mány sem tudja, ho renülőgépeket és mé tőbbi a legközelebbi Ennek következtében rázrik annvira, mint jainak kölcsönös kém

HIREK

UJ KELET az egyetemese erdélyi és bánsági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— A newyorki éjszakai klubok királynője, Londonból jelentik: A híres Texas Guinan, akit a newyorki éjszakai klubok királynőjének neveznek, engedélyt kért az angol hatóságoktól, hogy London éjszakai életének felvidítása céljából görögjelek, zenekarának és komikusainak tarka seregével az angol fővárosba mehessen. A londoni rendőrség erkölcsi okokból az engedélyt megtagadta, de a „királynő” kijelentette, hogy mindent elkövet, hogy Londonba mégis eljuthasson.

— A hőstenor agyveleje. Bécsből jelentik: Economo professzor, az ujonnan alapított bécsi agykutató intézet tanára memrég felhívást bocsátott ki, hogy kiváló emberek agyvelejét kutatási célokra bocsássák az intézetnek rendelkezésére. Nem rég elterjedt hírek szerint a rövid idővel elhunyt elhunyt Schmedes Erik bécsi operatőres agyvelejét hozzátartozói átadják Economo tanárnak, azonban ez a terv az elhunyt leányának tiltakozásán megüszült.

— Erőt a munkához táplálékunkból merítünk. Minél töményebb, minél könnyebben emészthető, annál jobban változtatják át energiává. Ilyen koncentrált, jóízű, könnyen emészthető erősítő tápszer az Ovomaltine.

— Rabszolgának ajánlkozik egy német ember. Berlinből jelentik: A rabszolgáskor intézménye már elég régen megszűnt Európában — legalább is jogilag és formailag. A nagyon rossz gazdasági viszonyok azonban ugyúgyalak megint kívánatos állapotát teszik a rabszolgáskor. Egy német vidéki lapban szenzációs hirdetés jelent meg a napokban. A hirdető közli, hogy nagyműveltségű ember, aki egyaránt ért mezőgazdasági, kereskedelmi, technikai, sőt „irodalmi” munkák elvégzéséhez is. Minthogy a normális feltételek mellett állást kapni nem tud, felajánlja magát lakás, ellátás és csekély zsebpénz ellenében bárkinek. Kötelezi magát, hogy egész életén át az illető szolgálatában marad, lemond örendelkezési jogáról, teljesen kiszolgáltatja magát a munkaadóknak minden rábízott munkát elvégez. „Kérem azt, aki engem ilyen körülmények között alkalmaz, hogy tekintsen házi állatnak vagy gépnek” — írja többek között a hirdető. A hirdetésnek nagy hatása lett, a Frankfurter Zeitung is átvette és kommentárokat is fűzött hozzá. Egvelőre senki sem jelentkezett a hirdetésre, mert mindenki azt hiszi, hogy rossz tréfáról, vagy pedig örültről van szó.

— Kihirdetés (fordítás). Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni u. m. Jozef Czukor, nőtlen, gyógyszerész, izr. 25 éves, marosújvári lakos és Keszler Erzsébet hajadon, izr., 23 éves, kosicei lakos. Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról tudomásuk van, hogy azt nálam közvetlenül jelentsék be. Kosice, 1931 május 13-án, Stolz v. r. anyakönyvvezető. (P. H.)

— Mennyibe kerül a háborús örület évenként és percnként? Londonból jelentik: Az angol Rotary Cluboknak Llandudnodban, a walesi ismert fűrődhelyen tartott rendezési konferenciájára a többi között behatóan foglalkozott az általános leszerelés problémájával. Lord Lytton kijelentette megívító beszédében, hogy a világ ma fegyverkezésre évenként 900 millió fontot, azaz percnként 1500 fontot költ. Delisle Burns tanár hosszabb előadásban hangoztatta, hogy az Egyesült Államok kétszáz legkiválóbb vegyész ki-záróan újabb mérgezőanyagok és vegyi háború céljaira szolgáló mérgek előállításán dolgozik s Anglia is évi 200.000 fontot költ a vegyi háború előkészítésére. Az államok 1914-ben mint kezdők indultak a vegyi háború terén, de azóta rájttek a titoktartás előnyeire és most egyik kormány sem tudja, hogy milyen bombákat, renitőgégeket és mérgező gázokat fog a többi a legközelebbi háborúban használni. Ennek következtében ma semmi sem várható annyi, mint a Népszövetség tagjainak kölcsönös kémkedése.

Az Országos Zsidó Párt közleménye

Az egész országban folyik a szavazó igazolványok kibocsátása

Minden megyei tagozatnak haladéktalanul gondoskodnia kell a bizalmiférfiak kijelöléséről!

Ma már az egész országban megkezdtek a választási igazolványok kibocsátását. Az igazolványokat mindenütt a bíróságok osszák széjjel és így az idén az első eset, hogy torlódás nélkül juthat hozzá mindenki választási igazolványához. Kolozsváron ma kezdte meg a járásbírósa a szavazóigazolványok kibocsátását és pedig a következő beosztással:

Az A., D., E. kezdőbetűs nevék igazolványát Gh. A. Gheorghescu bírónál a földszint 16. szám alatti irodában.
B. betűsök földszint 25. szám alatti irodában dr. Petersberger Frigyes bírónál.
C. és J. betűsök dr. Vasile Farcaș bírónál a földszint 65-ös számú szobában.
F., H. betűsök igazolványait dr. Nistor Popa bíró osztja a 15. számú iroda helyiségében.
G., N. betűsöket dr. Joan Drecin bírónál a 64-es szobában.
I., L., O. betűvel kezdődő szavazók igazolványait dr. Nicolae D. Matei bírónál vehetik át az 5-ös szobában.
N. betűsök dr. Vasile Coza bírónál a 20-ik szobában.
K., Sch., Z. betűsöket Corneliu R. Bradea bírónál a 19. szobában.
P., U. betűsöket Gheorghe Stanesco bíró a 17. szobában.
S. betűsöket dr. E. Sămpetean Buturbiró a 13. számú irodában.
R., S. betűsöket dr. Ambrosiu Butur bíró a 26. számú szobában.
T. és V. betűsöket pedig Constantin N. Tanase bíró a 14. szobában osztja ki.
A kiosztás minden nap délután 4—7 óráig történik. A kiosztóhelyek mind a földszinten vannak. Az igazolványokat mindenki köteles személyesen kivenni és kitéveket vagy a régi választási igazolvánnyal, vagy pedig személyazonosságát bizonyítvánnyal igazolhatják. A kiosztás napjai: május 19., 20., 22., 23., 25., 26., 27., 28., 29. és 30. Mindenki kötelességének kell tekintse, hogy igazolványát feltétlenül kézhez vegye, mert most történik meg először, hogy senkit idővesztés nem érhet s azonnal hozzájut mindenki igazolványához.
A Zsidó Párt ezton is felszólítja az összes megyei tagozatokat, hogy haladéktalanul gondoskodjanak a bizalmiférfiak kijelöléséről.

— Riadalom a gyermekáldozatok rémhíre miatt. Londonból jelentik: Egy Kantonban épülő acélhid munkálatait a vállalkozó szerkezeti nehézségek miatt ideiglenesen abbahagyta. A helyi lapok a felmerült nehézségeket a gonosz szellemek ellenséges befolyásának tulajdonították, mire a babonás nép körében az a hír terjedt el, hogy a szellemeket gyermekáldozatokkal lehet kiengesztelni. Ennek következtében leirhatatlan pánik tört ki a szülők körében s különösen azok, akik az épülő hid közelében laktak, többé nem merik gyermekeiket kíséret nélkül az uccára bocsátani, mert attól félnek, hogy a hidépítők titokban le fogják őket fejezni és a folyóba dobják. Az általános nyugtalanság oly nagy, hogy a hatóság díjat tűzött ki azok jutalmazására, akik kézrekerítik a rémhírterjesztőt.

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőnek a természetes Ferenc József keserűviz használata könnyű és pontos béműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A Mizrahi ifjúsági csoportok csucsai társaskirándulása. A kolozsvári, hunyadi, nagyváradai és szilgyesei Mizrahi ifjúsági csoportok f. hó 24-én, vasárnap társaskirándulást rendeznek Csucsára. A kirándulásnak egyben körzeti konferencia jellege lesz, amennyiben ottan fogják megbeszélni a kongresszusi választásokon tanúsítandó magatartást, valamint egyéb szervezeti ügyeket. Ugyan csak itt fog megtörténni az új Böné Akiba csoportok felavatása és a szervezetbe való ünnepélyes felvétele. Ezenkívül a rendezőség megfelelő szórakoztató programról is gondoskodott úgy, hogy a vendégek — akik szívesen lesznek látva — szintén meg fogják találni a megfelelő szórakozást. Cluiról indulás autobuszokon reggel 5 órakor. Részvételi díj 100 lej. Közelebbi felvilágosítás kapható a Mizrahi Hosszu ucca 26. szám alatti hivatalos helyiségében minden este 7-től 9-ig.

— Hevesi Piroška és Pfeiffer Alfréd utolsó hangversenye. A kiváló művészpár hosszabb külföldi utazása előtt nagyszabású, magas nívójú műsor keretében bucsuzik a kolozsvári közönségtől. Junius második hangversenyükön, melyet a kat. gimnázium dísztermében tartanak meg, először fogjuk hallani Liszt—Paganini összes koncerttűdjeit, valamint Kodály—Marosszéki táncait, az énekszámok főbb pontjai Brahms—Händel—Kodály dalai, valamint Mozart—Verdi, stb. áriák. A közönség szerete, mely eddig is minden koncertjükön megnyilvánult, most még fokozódni fog, miután alighanem hosszabb ideig fogjuk nélkülözni hangversenyepódiumunkon a kitűnő művészpárt.

— Bedeus zsebméretű nyári kiadása megjelent.

— Köszönetnyilvánítás. Ezton monduk köszönetet mindazoknak, akik benünket gyászunkban részvétükkel felkerestek. Tg.-Mures, 1931 május hó. Rosenfeld-család.

— Szófiában véres összetűzés volt a rendőrség és kommunisták között. Szófiából jelentik: A kommunisták rendőrségi tilalom ellenére szabadtéri gyűlés tartását kísérelték meg. A karhatalmat felvonultatták s ekkor a tömegből lövések adtak le a rendőrökre. A karhatalom nem használta lőfegyvereit. Számos rendzavarót letartóztattak. A lövések három rendőrt sebesítettek meg.

— Két halális szerencsétlenség a Duna budapesti szakaszán. Budapestről jelentik: A Dunán tegnap két halális szerencsétlenség történt. Szentendre közelében egy csónakutas, a Lágymánvoson egy nő fulladtak a vízbe. Csónakfelfordulás mint egy hatvan esetben fordult elő, de a rendőrség motorosai kimentették a bajba jutott csónakázókat.

— Minden külföldi ásványviznél üdítőbb a buziási „Phönix” víz. Kapható mindenütt.

— A szovjet leállította a nyugatszibériai mammut-traktorgyár üzemét. Londonból jelentik: A szovjet nyersanyaghiány s más okok miatt kénytelen volt a nyugatszibériai seljanzszi traktorgyár mammutüzemét ideiglenesen félbeszakítani.

NAPROL-NAPRA

A perzsa kormány Teheránban, Kirmansahban, Täbriszben, Muhameraban, Sirászban és Meshedben rádióleadóállomásokat építtetett.

A newyorki tőzsdén az U. S. Steel, a világ legnagyobb acélkonzernjének papírja az éveleji 150-es árfolyammal szemben most 103 dolláron áll s Rockefeller vállalatának, a Standard Oilnak részvényei 50-es árfolyammal szemben 35-re estek. Az árlemorzsolódási folyamat a vezetőpapírokon kívül még nagyobb mérvben érezteti hatását a többi értékekben.

A hajóépítő tevékenység az egész világon csökkenő irányzatot mutat. Hollandiában mintegy 160 ezer, Franciaországban 174 ezer, Olaszországban 180 ezer, Németországban 218 ezer. Angliában 908 ezer tonnára rug a készülő hajók úrtartalma.

Pierpont Morgan amerikai bankár hír szerint közelebbről megkapja kinevezését a newyorki Metropolitan művészettörténeti múzeum igazgatói székébe.

A bécsi Diana-fürdő uszodájában tartott nemzetközi uszóverseny második napján Tarris francia uszóvilágrekorder 1 perc 4 mp. alatt győzött a száz méteres gyorsúszásban, második lett a pozsonyi Steiner 1 perc 1.6, harmadik a szegei Wannie András 1 perc 2.2 mp. alatt. A négyszáz méteren is a francia Tarris győzött 5 perc alatt, második lett a prágai Getreuer 5 perc 10 mp.

1929 októberében a tőzsdéitelek összege 6804 millió dollár volt. A tőzsdéösszeomlása után fokozatosan csökkentek a tőzsdéitelek s a múlt hónapban már csak 1900 millió dollár hitelt vett igénybe a spekuláció.

Az olasz-angol légi egyezmény rendelkezéseit képest vasárnapról a london-délafrikai és a london-karakhi légi járatok Olaszország területét át közlekednek.

Kopenhágából jelentik, hogy Jütland keleti partvidékén az Aarhusbaft vízbe lezuhant egy hidroplán. Pilótáját nem sikerült élve kimenteni az öből vízből.

Szászhuszonöt ezer textilmunkás lépett sztrájkba Franciaországban. Párizsból jelentik: Az északfranciaországi Roubaix körletében tegnap reggel 3 és 4 százalékos bércsökkenések miatt 125 ezer textilgyári munkás sztrájkba lépett. A munkakonfliktus elsimítását a kormánytól várják az érdekeltek.

Véget ért a kínai alkotmányozó nemzetgyűlés. Párizsból jelentik: Nankingban Csang Kai Sek marsall záróbeszédével véget ért a kínai alkotmányozó nemzetgyűlés ülészaka. A kínai köztársasági elnök hangoztatta, hogy a kormány a jövőben is arra fog törekedni, hogy Kína nemzetközi viszonylatban az egyenjogú államok közé kerüljön, belpolitikában pedig az egységes népi öntudat kialakulásának szükségességét hirdette.

Megbolygatták egy nagyilondai zsidó ügyvéd sírját. Az elmúlt hét keddi napján meghalt dr. Markovits Márton nagyilondai ügyvéd. Csütörtök éjszaka ismeretlen tettesek feltúrták a három nappal ezelőtt eltemetett zsidó ügyvéd sírját. A tettesek valószínűleg ékszerket kerestek a nagyilondai ügyvéd sírhantjában. A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak az ismeretlen tettesek kézrekerítése érdekében.

Govora-fürdő

Hat órányira Bukaresttől — Szezón június 1-től szeptember 30-ig

Hotel Palace a legnagyobb kényelemmel berendezve mérsékelt árak, olesó élet. Prospektus, árjegyzék és mindenféle információk beszerezhetők: Soc. Govora-Calimanesti Str. Brázovanu 62. Bucuresti.

Jódošen ásványvizek, reumatizmus, izületi csúsz, köszvény, szifilisz, bőrbajok és lábszárfekeley ellen ajánlva. Fizioterápiái intézet, inhalálás. Ózondus levegő mint Reichenhalban, villany- és szénsavas fürdők. Diathermia, Röntgen stb.

SPORT

Főlényes győzelemmel az Universitatea megnyerte a kolozsvári kerület bajnokságát

KAC—Haggibbor 3:2 (2:2). Házi-versenyé degradálódott a KAC törvívó versenye

Cluj-Kolozsvár, május 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi bajnoki forduló végképpen eldőlt a bajnokság sorsát. Az Universitatea, mely az egész szezonban nagy lendülettel startolt a bajnokságra, 4:1 arányban főlényesen győzött egyetlen komoly ellenfele, a Románia fölött és ezzel bebiztosította a bajnokságot. A meccsen az U állandó főlényben volt, bár a Románia mindvégig kemény ellenfélnek mutatkozott. A vezetőgölt szép csatárjáték után Cipcigan helyezte az U kapujába. A gól után az U erőteljes tempót diktál és a 33-ik percben Abrudan bravuros egyéni játék után egyenlít. A második félidő első felében a Románia szép, kombinatív játékkal veszedelmes támadásokat vezet az U kapu ellen. A félórát tartó nyomasztó főlény azonban nem jut gólokban kifejezésre, sőt, a szerenese most is az U-nak kedvez, mert Baciu lövése már a 7-ik percben az U-nak szerzi meg a vezetést. Csak a harmadik percben szabadul fel a Románia főlény alól az U és ekkor már könnyű dolga volt a kimerült Romániával szemben Baciu és Abrudan védteletlen lövései állították be a végeredményt.

Az Universitateban szenzációs játékot mutatott Baba, a régi nagyképpességű kolozsvári futballista, aki ezuttal a center posztján van hivatva Sept helyettesíteni. Egyébként a csapat minden tagja kiváló nyújtott. A Románia összeállítása nem sikerült a legjobban és ennek is tudható be veresége. Fővívó kitérő bírót.

KAC—Haggibbor 3:2 (2:2). Ismét egy mérkőzés, amikor a Haggibbor fatális balserenésztől kisérve, kénytelen két pontot engedni át nála összehasonlíthatatlanul gyengébb ellenfelének. A Haggibbor már két góllal vezet, a gólokat pedig nem a KAC, hanem a Haggibbor egyenliti ki a peches Raffael két öngóljával. A játék egyébként lanya és nivótlan volt, de a Haggibbor klasszissal volt jobb ellenfelénél. A KAC egyetlen és mégis győztes gólját Horváth szerezte meg. A Haggibbor Herskovits és Weisz góljaival vezette be a mérkőzést, majd Raffael kétszer egymás után öngólt vét. A második félidőben, a Haggibbor főlény ellenére is, a KAC szerzi meg a győztes gólt. Bíró Milivoiu.

A vasárnapi mérkőzéssel az U a bajnoki tabella élére került 15 ponttal. Utána második helyen a Románia áll, mely eddigi meccsein 9 pontot veszített és hátralévő meccsein nem hozhatja be a pontvesztését. Így a bajnokságot Kolozsváron az Universitatea végképpen megnyerte és esztörtökön már a Spártával, az alkerületi bajnokkal mérí össze erejét.

A Budai 11 Kolozsváron. Vasárnap és hétfőn érdekes vendége lesz Kolozsvárnak: a Budai 11 jóképességű csapata mérí össze erejét az Universitateval, mely előre láthatólag erős ellenfele lesz a rokon-szenves budai együttesnek. A második napon egy kombinált csapattal veszi fel a küzdelmet a Budai 11. Román ünnep két napján a Nemzeti, a pesti csapatok mumusa látogat Kolozsvárra.

Három hónapra felfüggesztették a NAC működési jogát. A Biroul Federal meglepően súlyos retorzióval élt a NAC ellen, mely emlékezetesen a Bulgária elleni triálra nem engedte leutazni Bodolát, Kocsist és Glazmant. A Biroul Federal ezért három hónapra felfüggesztette a nagyváradi csapat működési jogát, ami annál is inkább feltűnő, mert a három játékos a válogatott mérkőzésen szerepelt és pedig teljes sikerrel. Nem látjuk tehát jogosnak Nagyvárad fejlett sportéletét ilyen súlyosan handikepelni. A NAC természetesen fellebbezéssel élt az ítélet ellen, melynek reméljük helyet is ad a felső fórum. A felmentés annál is inkább indokolt lenne, mert a NAC éppen a Pereváros ellen szerepeltette a „renitens” játékosokat.

Házilag intézte el a KAC a Jósikakupát. Megirtuk, hogy az elmúlt vasárnapi sportbotrán után a Haggibbor vívó szakosztályának egyes tagjai nem voltak hajlandók a KAC törvívóversenyére bevezetni. A többi erővívó csapatok is távol tartották magukat a versenytől és így a

KAC három vívócsapattal állt ki saját versenyére és ellenfél hiányában a KAC b) csapatnak nyújtotta a kupát. A zsűri elnöke ezuttal nem Duha volt és így a KAC minden komplikáció nélkül jutott az értékes kupa birtokába.

KÖZGAZDASÁG

Manoilescu ipar- és kereskedelmi miniszter gazdasági programja

Manoilescu kereskedelmi és iparügyi miniszter a választások alkalmával manifesztumot bocsátott ki. A manifesztumban Manoilescu miniszter hivatkozik arra, hogy ígéreteit, amelyeket a gazdasági érdekeltségnek tett, mindaddig megtartotta és így a jövőre is bizalommal lehetnek vele szemben. Amikor a kereskedelmi és iparügyi minisztérium élére került, megígérte, hogy leszállítja a vasuti tarifát, ezt meg is tette és különösen a gabona szállítási díját a felére mérsékelte. Ígéretet tett arra is, bevezeti a kereskedelmi és iparkamaráknál a kereskedelmi cégeknyelveket és ezt az ígéretet is megtartotta. Mindezeket kívül megszüntette a gabona exportvámját és forgalmi adóját.

A manifesztum további részében

VIDÉKI EREDMÉNYEK:

Nagyvárad. NAC—Ripensia 1:1 (0:0).
Corvin—Makkabea 3:1 (1:0).
Temesvár. TAC—Kinizi 3:0,
Brassó. Brasovia—BMTE 3:1 (1:0).
Lugos. Gloria—Vulturii 0:0.
Vulkán. Minerul—Grivita-Rovine (Krajova) 6:3 (2:1). A kerületi döntő.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK:

Budapestnek szenzációja a Kispest váratlan győzelme a Hungária fölött 2:1 (0:0) arányban. A rokonszenves kispesti együttes hatalmas elánal egyenlő ellenfélként küzdött és győzte le a Hungáriának a szezon végén letört csapatát.
Szombathelyen az Ujpest nehéz küzdelem után 3:1 (1:1) arányban legyőzte a Sabariát és ezzel megnyerte a magyar profiligát.

Színház—Mozi

Az Opera-Mozgó legközelebbi premierje

Szerdán május 20-án a CINEMA OPERA MOZGÓ, a kolozsvári közönségnek a filmművészet egyik leghatalmasabb alkotását, a „Két lélek” (A fehér barát) című darabot fogja bemutatni, amely Voss Richardnak világhírű regényéből, a „Két ember”-ből készült.

A film szcenáriumát dr. A. Scihirokauen és A. Zerlett irták, akik a lehetőség szerint ragaszkodtak az eredeti műhöz, amelyet átültettek. A „Két ember” ama kevés regények egyike, amelyek rendkívüli kinematográfiai lehetőségeket nyújtanak. A „Két lélek”-ben Voss regényének meghatározó oldalával újból találkozunk. A cselekmény Tirol hegyeiben játszódik le, festői díszletként egy gyönyörű szerelmi mesehez. Más jelentek Rómában folynak le és a rendező igyekezett az olasz főváros legszebb részeit élénk varázsolni. Különösen egy árvíz képe igérkezik igen hatásosnak. A film, amely egy vallási konfliktusból indul ki, állandó izgalomban tartja a nézőket. A „Fehér barát”, a német nyelvű zenés hangos filmek egyik legkitűnőbbje, az összes európai nagyvárosokban hónapokig nem került le a műsorról. A film főszereplői: a szép Charlotte Susa és a hírneves művész Gustav Frölich. Partnereik mind ismert német művészek: Friedrich Kayser, Lucy Englisch, Theodor Loos, Hermine Steller, Fritz Alberti, Harry Nestor. A filmet Erich Waschnek rendezte, zenéjét Karl May állította össze. A darabot Romániában a Balcan-Film képviseli.

Kedden, május 19-én a Marokkó film utolsó négy előadása.

Szerdán, május 20-án és a következő napokon 3, 5, 7, és 9 órakor a „Két lélek” (A fehér barát) és még két kedves vígjáték.

A véres szüret

(Doloros del Rio világhírnév)

A Szinkör Mozgó mindent elkövet, hogy a mozik nagy versenyében kiküzdje magának az első helyet. Kitérő hangos berendezése, tágas nézőtere mellett nemcsak hogy a legolcsóbb mozija ma Kolozsvárnak, hanem műsorában is a világprodukciónak legjobb filmjei szerepelnek immár.

E filmek közé tartozik a Szinkör mostani újdonsága is, A véres szüret. Ez az egész grandiózus film a világháborúnak egyik legnagyobb stílusú kinematográfiai realizálása, amelyet nemcsak rendezőjének, Raoul Walshnak kipróbált művészetével, hanem Dolores del Rionak elragadó egyénisége is a soha el nem múló emlékü filmek sorába emel.

A véres szüret tiszta pacifista tendenciájú film, amely két jóbarát örökös szerelmi versengésének hol érzelmesen emberi, hol derűsen vidám keretei között adja vissza a nagyháború pokoli lényegét. Dolores del Rio, Edmund Lowe és Mac Laglen a film főszereplői s ez a három nagyszerű színész garantálja, hogy a film sohasem téved a propaganda ingatag talajára, hanem minden megmarad a művészet biztos fensíkjain.

A pompás kísérő zene hű aláfestését adja a változatos hangulatu cselekménynek s amellet sohasem tolszik a film igazi lényege elé.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MÜSORA

Kedd d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor: A véres szüret. (A világ egyik legnagyobb filmje, Dolores del Rio Edmund Lowe és Mac Laglen fellépésével.)

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Kedd, május 19.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Időjelzés, hírek. 16: Katonazene. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Rádiózenekar. 20.30: Előadás. 20.45: Dalest. 21.15: Rádiózenekar. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Allamésék. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. Hírek. 5: Novellák. 5.30: Magyar hangv. 6.30: Francia nyelvoktatás. 6.50: Irodalmi történeti kapcsolatok. 7.20: Kétszóráshangv. 8.20: Előadás. Boldog idővidám párbajok. 8.50: Szimf. hangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek majd cigányzene.

Bécs. 21.20: Zenekari hangv.
Berlin. 18.20: Bach szonáták.
Breslau. 19: Operett-dalok.
Frankfurt. 21.50: Zongorahangv.
Lipce. 21: Strauss-est.
Varsó, Poznan, Kattowic. 22.15: Szórakoztató zene. 23: Könyv és tánczene.
Milánó. 19.50: Grammfón. 21: Operett-kettősök. 21.30: Szimfónikus hangversenyen.

Róma. 20.40: Hangv.
Prága. 19.30: Opera.
Pozsony. 17.50: Rádiózenekar.
Brünn. 18.25: Grammfón.
Kassa. 17: Grammfón.
Osló. 22.05: Népdalok.
Stockholm. 20.30: Rádiózenekar. 22.15: Szórakoztató zene.

Szerda, május 20.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés. 12.50: Grammfón. 13: Rádiózenekar. 17: Hírek. 17.15: Rádiózenekar. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 19.25: Francia lecke. 20: Zongorahangv. 20.30: Előadás. 20.45: Saxofónszóló. 21.15: Hegedűhangzongorakísérettel. 21.45: Hírek.

Apró hirdetés

Kézimunkában Fisch Böske kézimunka szalonja vezet. Malom ucca 16.

ארט' כשר

étterem nyílik május 17-én Reg. Ferdinánd 37. szám alatt. Elsőrendű házikos, olcsó árban kihordásra is. Pontos kiszágalás. Abonéseket felveszünk. Szíves pártfogást kér S. Deutsch.

Mindennap frissen fejt kóser tehénbivalytej, valamint egy tehéntől készített csicsermőte kapható Schwartz Ignác vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Különbejárati szoba kiadó 1-ére Weiselyni u. 16. Weisz.

Valódi nagybányai málnaszörp kapható kilogrammonként üveggel együtt 55 lej. Str. Avram Jancu 18., a ház mesternél.

CINA elsőosztályú vegetárius étterem megnyílt Str. Jorga (Jókai u.) 2. al. május 17-én dr. Horváth Jenőné vezetésével.

Közszükségleti cikkek terjesztésére képviselőket keresünk Románia minden városában. Ajánlatokat „Biztos jövedelem” jellegre Rudolf Mosséhoz Oradea.

Mérlegképes könyvelő, egy vidéki nagyvállalat irdavezetője, több éves irdoglyaklattal, hat év óta egy mostan oszlásban levő cégnél, szeptember elsejéig állást keres. Magyar és román levelezés is vállalja. Kitérő bizonyítványokkal rendelkezik. Ajánlatokat „Lelkiismeret” jellegre kéri.

Értékes városi telkekre és épületekre Erdély nagyobb városainak külföldi hasznú lejáratu olcsó amortizációs kölcsön folyósítottak első helyre. Közvetítők zárva. Igénylők teljes cím és teleknyomzatok megjelölésével „Amortizáció” jellegre továbbít a kiadó.

Agilis, jómegjelenésű eladót keres hasznos újdonság jellegű bírói cikkek propagálására és eladására, üzleti seggél bíró vállalat. Ajánlatokat „188” jellegével Rudolf Mosse Cluj továbbít.

XIV. EVF. Cluj—Kolozsvár május 5691 É.

Az Uj Kelet az és bántási

Cikke forrás

Kézirat megörze

Vá egy kes

Keserü levelet Aki írta, az Uj és azt kéri től nyások közepette juk-e a lapot, a nak?

Miért közli az rizsban, Mexiko másutt a világban és egyéb antiszen és tettel a zsidó akarjuk-e, hogy felelő példákkal nem irunk a zsidó Vagyis csupa oly dolgokat, amelyek keséggel töltsek a vét.

Hát nem Cuzán tet. Hanem a zsidó zöttük annak az ezt a keserü sz levelet küldötte kesztőségének. Hí írja, hogy voltak keserüség, me az Uj Kelet hasá tak, hanem azért lizmusok előfodu országokban is. Egészleges dolog hogy a zsidóknak osztályrészt a hu kán, szerte a világ utra siklott az, ak hogy egy zsidó la lalja a zsidó sorso egy új zsidó jövő minden antiszemita világ akármelyik jék az.

Mert a cuzisták az Uj Kelet híradó vannak informálva szemita mozgalma ról, mint jómaguk ségük van ezekre zsidó olvasóinknak mai keserves idők azt, hogy a zsidó lágprobléma. Ism nek töviről-hegyir nak életét és sors hassa kiki mag megoldásának a k ták, hanem mi f gati országok ant ből. Minden antis zást, amely a től országokban tört nünket arra, ho gyermekeink sors zsidó kérdést tová kendőzni. Csodál utóbbi esztendők mozgalom határoz ből azokban a kel a zsidóság öntuda életét s azokban a kezik erőteljesebb a zsidó kérdés ne

Régen elmúlt a politikának. Has jünket a homokb senkinek sem. A szágban akkor is Uj Kelet nem ve A király rikkanc is verkedéseket getto-sikátorokban